

Előfizetési ár:

Egész évre — — — 4 K.
Fél évre — — — 2 K.
Negyed évre — — — 1 K.
Egyes szám — — — 20 i.

Felelős szerkesztő:

SUGÁR KÁROLY
m. k. főerdőmérnök.

Főmunkatárs:

BALOGH ERNO
m. k. főerdőmérnök.

AZ ERDŐ

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői,
erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

TULAJDONOS ÉS KIADÓ AZ ORSZAGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Hirdetések

egy hasábos garmondsze-
dés milliméter soronkint
10 fillérrel, táblázatos és
garmonl betűnél kisebb
betűfaj szedés másfélzse-
res egységárral számítta-
tik. — Az egész oldal négy
hasáb széles.

Előfizetőknek az álláski-
nlátat és kereslet rovata
rövid közlésekre díjtala-
nul áll rendelkezésre.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala címén Budapest, V.,
Alkotmány-utca 6. szám alá küldendő. Ide intézendők a lap szét-
küldésére vonatkozó reklamációk is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő»
szerkesztőségéhez, Budapest, V., Zoltán-utca 16. sz. intézendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő írói tiszteletdíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz
A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordít-
tatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni.

TARTALOM.

Magyar kincstári erdészeti altisztek országos kongresszusa.
A mérgekről, valamint az erdőben és a mezőn gyakrabban elő-
forduló mérges növényekről. (Kovács Aladár.)
A nyestfogásról. (Gyulai Gy. Károly.)
Hézi- és vadállataink ragadós száj- és körömfájásáról. (dr. Ku-
kuljevič József.)
Gazdasági tanácsadó: Nedvdús takarmányok károsan befolyá-
solják-e a tej minőségét? (bl.) — A montauban galamb-
ról. (bl.) — Burgonya mint baromfitakarmány. (bl.)
Különfélék: A földművelésügyi minisztérium kiadványai. —
Nyugdíjbiztosítás. — Eleven vad szállítása. — Földünk víz-
tömege. — Vakondok és giliszta. — Időjelzés. — Humor.
Változások az erdészeti szolgálat köréből.
Szerkesztői üzenetek.
Előfizetési díjak nyugtázása.
Tárca. Veszélyben. (M. Hrabovszky Julia.)

Magyar kincstári erdészeti altisztek országos kongresszusa.

A kincstári erdészeti altisztek folyó évi november hó 6-dikán tartották első kongresszusukat Budapesten, hogy sorsuk javításáról tanácskozzanak.

A gyűlésről a következő jegyzőkönyvet vették fel:

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Budapesten 1910 november hó 6-dikán a magyar állami altisztek és szolgák országos nyugdíjpótló és segélyező egyesületének hivatalos helyiségében (IX. k. Ráday-utca 5. sz.).

Jelen voltak: A nagybányai m. kir. főerdőhivatal 50 altisztje képviselőben: Kosztrober György, Czetele Frigyes; a beszteczbányai m. kir. erdőigazgatóság 116 altisztje részéről: Szeibert János, Gasparik Ede, Horváth István, Bohun József, Hertel János, Schrötter Emil, Dobál Ferencz, Steller József, Angyal Antal, Lehoczky Jenő, Csunderlik István, Tomajka Mátyás, Havranka János, Lőrincz István, Fojlik József, Dvoreczky Károly, Kaliczky Gusztáv; a máramarosszigeti erdőigazgatóság 120 altisztje képviselőben: Ilosvay Dezső, Teleházy Ede, Kulcsár Gábor, Kerekes Károly s Erdős Ignác; a deliblatti m. kir. kincstári birtokkezelőség 14 altisztje részéről: Garay István; a lugosi erdőigazgatóság 99 altisztje közül: Zsigó Károly, Burdusch Mihály; a bustya-

házi erdőhivatal 84 altisztje képviselőben: Reisenbüchler Róbert, Zsigó Imre, Takár József, Ujváry Jenő; a zsarnócai erdőhivatal 56 altisztje részéről: Szlinka Andor, Kozlik Ignác, Zimmermann Vincze, Prikril János, Bevelaqua János, Plenka Nándor; a tótsóvári erdőhivatal 86 altisztje képviselőben: Lamos Lajos, Kulcsár Lajos, Raskó Pál, Szabó József, Rál Ferencz, Koravec Antal; a lipótvárosi főerdőhivatal 79 altisztje részéről: Vadas László és Jablonka Antal; az ungvári főerdőhivatal 56 altisztje képviselőben: Magdó Márton, Szucha Vilmos, Fenyvesi Béla és Pécskay Demeter; a gödöllői erdőhivatal 50 altisztjét képviselte: Bertok Lajos, Francsik József, Gajva János, Papp István, Ottó Ferencz, Gállay Dezső, Karolyi József, Beznitz Márton, Delekaszy Ignác, Kerékgyártó József; a zágrábi erdőigazgatóság 156 altisztje részéről: Paukovics János és Glavács Péter; a vinkovcei főerdőhivatal részéről: Drobnyak József, Gyurcsák János; a susáki erdőhivatal részéről 125 altisztet képviselt: Vukosin, Delics és Raichl Jenő; a szászsebesi erdőhivatal 76 altisztje képviselőben: Szabó Márton, Krays, Ballonesi Romulus, Urzika János, Kutyka Gergely, Kutea József; a selmecbányai főiskola és kísérleti állomás altisztjei: Hein Ede, Dankó István, Gállay Géza; a közalapítványi 70 altiszt részéről: Macsasek István, Falda Antal; a budapest-központi altisztek: Lehoczky János és Kurtai Ernő, valamint az állami kezelésbe vett erdőknél alkalmazott altisztek részéről: Picura Simon, Hakker Gyula és Flügl János.

Szeibert János értesíti az egybegyűlteket, hogy a gyűlés megtartására a m. kir. államrendőrség az engedélyt megadta s felszólítja jelenvoltakat a tisztikar megválasztására.

Jelenvoltak egyhangulag tisztviselőkké választják és pedig: elnökké Zimmermann Vincze, előadóvá Kozlik Ignác és jegyzővé Erdős Ignác kartársakat, kik a választást köszönettel elfogadták.

Elnök melegen üdvözlővén jelenvoltakat, az országos gyűlés munkájához Isten áldását kérve, az ülést megnyitja és felkéri az előadót a gyűlés tárgyának előadására.

Előadó főbb vonásaiban ismerteti az erdészeti altisztek azon kívánságát, mely a fizetésjavítás, nyugdíj-

rendezés, egyenruha-kérdés és más az altisztek érdekeit érintő s az «Erdészeti Ujság»-ban részletezett pontozatokban foglaltatik.

Magdó Márton ungvári szaktárs indítványára a gyűlés a tanácskozás megkönnyítése végett egy szűkebbkörű bizottságot választ a magas kormány elé terjesztendő emlékirat megszövegezésére. A képviselt erdőhatóságok jelenvolt képviselőiből 1—1 tagot választván, a bizottság a következő tagokból alakult: Szeibert János, Teleházy Ede, Garay István, Novaszeszko Pál, Zsigó Károly, Takár József, Szlinka Andor, Kosztróber György, Kulcsár Lajos, Jablonka Antal, Magdó Márton, Gavra János, Paukovics János, Gyurcsok János, Vukosin, Delics, Hein Ede és Kroisz Ferencz.

A szövegezőbizottság működése idejére elnök a gyűlést felfüggeszti, majd újból megnyitván, előadja, hogy az egyes erdőhatóságok kerületéből beérkezett emlékirat-tervezetek közül a bustyaháza erdőhivatal tervezetét találja a bizottság csekély módosítással alkalmasnak, melyben czélszerűségi okból csak a fizetésemelés és a nyugdíjrendezés ügyére terjeszkedik ki.

A megállapított tervezetet Magdó Márton felolvassa s a gyűlés azt egyhangulag elfogadja s annak a magas kormány s az erdészeti főtisztviselőkhöz való benyújtását határozza.

Elnök indítványára a gyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavaz a magyar állami altisztek és szolgák országos egyesülete jelen volt elnökének, Német Ferencz úrnak, hogy a gyűlés helyéül az egyesület helyiségét szíves volt átengedni, valamint jegyzőkönyvi köszönetet szavaz Hladovszky Valér úrnak nagybecsű támogatásáért s

Takár József kartársnak, ki a bustyaházaiak emléktervét szerkesztette.

Miután továbbá határozatba ment, hogy holnap délelőtt 8 órakor egy országos egyesület alakítása végett folytatólagos gyűlés lesz tartva, elnök a gyűlést be-rekeszti, melynek jegyzőkönyvét hitelesíteni fogják: Delics, Vukasin és Teleházy Ede erdészeti altisztek.

Kelt mint fent.

Erdős János, s. k.
jegyző.

Zimmermann Vincze, s. k.
elnök.

Hitelesítjük:

Teleházy Ede, s. k.

Delics, s. k.

A határozathoz képest november 7-ikén délelőtt tisztelgett a küldöttség a földmivelésügyi minisztériumban, hol az altiszteket a miniszter úr betegsége miatt Kazy József államtitkár úr fogadta, a kinek Heinecz Hugó országgyűlési képviselő úr, a küldöttség vezetője, meleg szavak kíséretében átnyújtotta a kincstári erdészeti altisztek kérvényét, kérve, hogy az abban felsorolt régi bajok és sérelmek orvoslása iránt intézkedni sziveskedjék.

Az erdészeti altisztek által benyújtott kérvény a következő:

Nagyméltóságú Miniszter Úr!

Kegyelmes Urunk!

Az állami tisztviselők fizetésének rendezésére vonatkozó törvényjavaslat reánk, erdészeti altisztekre vonatkozó része annyira sérelmes, hogy annak megváltozta-

TÁRCZA.

Veszélyben.

Irta: M. Hrabovszky Julna.

A postás levelet hozott Hárynének, meghívót harmadnapra egy névnapi vacsorára. A szegény asszony egészen elrémult. Hogy is ne! Mikor a vacsorára ki kell öltöznie, föl kell venni ékszereit, főleg pedig az anyjától ajándékba kapott fülbevalókat, mert a vacsorán ott lesz az édesanyja is és ha az nem látja a füleiben a gyémántokat?... Oh jaj! meg fogja tudni a valót és Hárynének lesz mit hallgatnia tőle!... Sőt az anyja talán még meggyanusítja a férjét is?... Ez kitelik tőle és mindazok után, a miket Rózsáné a vejétől eddig már tapasztalt, nem is lenne valami rendkívüli dolog a részéről. Mert Rózsánének már sok bajt okozott ez a vő. Nem is akarta ő soha ezt a házasságot, de a szerelmes Ilonka addig rimánkodott, míg végre is megesett a szíve a leányán és férjhez adta őt Háry Bélához. Eleget bánta később, mert nagyon hamar «kibujt a szeg a zsákból», mint mondani szokták. Háryról sem fecsegték hiába, elmondtak Rózsánének mindenfélét a jó barátok, már mint az a házasságok megkötése előtt rendszeren történni

szokott. Háry nem volt ugyan rossz ember és ha valami ismeretlen jöltevéje mindennap jól megtöltötte volna pénztárczáját, a legkedvesebb, legjobb, legideálisabb férj lett volna a világon. Mert szerette a feleségét és fősvénynek még az ellensége sem mondhatta! De fájdalom, az igényei jóval meghaladták a jövedelmét. Akár volt pénze, akár nem, ő nem járt gyalog és még különös koncesszió volt a részéről, ha nem fiakkert, csak egyfogatút használt; a finom ételeket megkövetelte, mindig elsőrendű szabónál dolgoztatott, színház vagy egyéb szórakozást szintén megkivánt, szóval megtagadni magától valamit, ez teljesen ki volt nála zárva. Ha aztán a pénze elfogyott, kölcsön kért, ha nem kapott, vitte a felesége ékszertárgyait oda... a honnan azok csak heves jelenetek, könnyek és többnyire csak az anyós segítségével kerültek vissza.

Mert bármennyire dült-fult, haragudott is Rózsáné, bármennyire is fogadkozott, hogy így-úgy, most váltja ki utóljára könnyelmű veje zálogát, azért mégis mindig kiváltotta újólag, mert csak nem hagyhatta odaveszni a sok drágaságot, a mit ő keserves spórolásából hosszú évek alatt szerzett be Ilonkájának. Rózsáné nagyon takarékos, vagyonos, de nem felette gazdag özvegy asszony volt, ő sem költethetett csak úgy a levegőbe.

Gyűlölte a vejét, nemcsak a sok gond miatt, a mit

tása, illetve ügyünk felkarolása iránt Nagyméltóságod, mint az igazság hivatott és elveiben utolérhetetlen örenek humanitásához folyamodunk.

Ismerve Nagyméltóságodnak a közérdek és az arra érdemesek ügye iránt tanúsított igazságos magatartását, esedezünk, hogy testületünk ügyét, a magyar állam ezerháromszáz jó polgárának és önfeláldozó szolgálójának sorsát magas figyelmére méltatva, megszívlelni méltóztassék.

A fizetésrendezésről szóló törvényjavaslat IV. fejezete szerint ugyanis más ágazatbeli állami altisztek négy fokozatba vannak sorozva. Kezdő fizetésük 1000 korona, s fizetésük maximuma 1400—1800 koronában van megállapítva oly igazságosan, hogy a fizetés maximumát már a 16-ik kifogástalan szolgálati évükben elérhetik, tehát azt 25 éven át élvezhetik.

Ezzel szemben az erdészeti altisztek nyolcz fizetési fokozatba vannak sorozva, úgymint: négy fokozatú első osztályú altiszti csoportosítással.

Kezdőfizetése az első osztályú altisztnak szintén 1000 korona, fizetési maximuma azonban már csak 1300 korona.

A másodosztályú altiszt kezdőfizetése 700 korona, fizetésének maximuma 1000 korona, vagyis ugyanannyi, mint a szolgálké; holott az 1904. évi I. tez. életbelépte előtt eddig 600 koronától 1000 koronáig emelkedő fizetés mellett nem nyolcz, hanem csak öt fokozatba voltak beosztva és a természetben élvezett mellékilletményeik értékének betudásával a kezdőfizetésük 800—900 korona között, fizetésük maximuma pedig 1300—1400 korona között váltakozott.

Hol van itt a fizetésemelés?

Ez a sérelem legfájóbb része, mert a második osztályú, vagyis a szolgálk fizetési csoportjába osztott altisztek ugyanolyan képesítéssel bírnak, mint az első osztályúak s bár megmarad altiszti rangjuk, a köteles 40 évi szolgálati időnek háromnegyed részét az eddigi altiszti fizetésnél még kisebb szolgálai javadalmazással kell végig küzdeniök.

Ehhez járul még az a hátráltató körülmény is, hogy a míg legutolsó fokozatú altiszti kinevezéshez jutnak, 5—10 évet mint erdőlegények ügyis eltöltöttek, mert a törvény értelmében 24 éves koruk előtt és a háromévi gyakorlatot igényelő erdőőri szakvizsga nélkül legutolsó fokozatú altisztekké ki nem nevezhetők.

Ebből az következik, hogy altiszti pályájukon már csak mintegy 30 évük lévén, nyolcz fokozatba való besorozás és ötödéves előléptetés mellett teljesen ki van zárva annak a lehetősége, hogy a legnagyobb fizetési fokozatot ezen idő alatt elérhessék.

Miért ne lehetne az erdészeti altiszteket is más ágazatbeli altisztekkel egyenlően négy fokozatba sorozni s azokéval hasonló fizetéssel ellátni?

Sem képesítésben, sem a tett szolgálat hasznosságában nem állanak hátrább amazokénál s legnagyobb része a közlekedéstől elzárt félreeső helyen lakván, élelmi czikkeit sokkal drágábban szerzi meg, mint a városokban vagy faluban lakók.

Miért vagyunk mi a magas államnak mostoha gyermekei; miért nem mérnek nekünk is egyenlő mértékkel amazokéval?

Annak kijelentése mellett, hogy más tárca keretébe

az a fejére hozott, de főleg azért, mert ő volt az oka, hogy a leányából nem lett gazdag asszony. Mert Ilonkának leánykorában nemcsak sok udvarlója, de kérője is volt elég és az ambiciózus Rózsáné egykoron nem is tudta volna elképzelni, hogy az ő ünnepe, körülrajongott leánya szerény sorsba jusson.

Mégis így történt, sőt még annál is rosszabbul, mert Ilonka azt a keveset is, a mije volt, nem élvezhette nyugodt szívvel. De azért sohasem panaszkodott az anyjának, titkolta előtte, ha valami bánata volt és Rózsáné csak akkor avatta a bajaiba, ha elkerülhetetlenül szüksége volt a segítségére, mert nagyobb szenvedést nem ismert, mintha az anyja az ő imádott férjét korholta. Már pedig Rózsánénak megvolt az a kedves szokása, ha egyszer megnyitotta a pénztárczáját, utána órákig meg kellett hallgatni az erkölcsi prédikációit, a melyeknek éle Ilonkával szemben mindig a férje ellen fordult, vagyis három szóban így volt összefoglalható:

— Válj el tőle!

Rózsánénak minden vágya, igyekezete az volt, hogy elváltassza a leányát és csak úgy leste a kedvező alkalmat, a mi őt komolyabb beavatkozásra feljogosítja. Ilonka pedig titokban szenvedett, leplezgette, takargatta férje léhaságát, csakhogy az anyját még jobban fel ne ingerelje a férje ellen.

Mert még mindig szerette ezt az embert, pedig a róla táplált illúziói már régen szétfoszlottak. De az igazi szeretetnek éppen az a próbaköve, ha a kiábrándulás csak fájdalmat okoz, de nem öli meg a ragaszkodást.

Mint már említettem, Rózsáné ambiciózus volt nagyon és rettenetesen bántotta őt, ha barátnői, ismerősei részvétellel kérdezték tőle, miként megy sora a szegény Ilonkának, megjött-e végre az esze Bélának, vagy ha Hárýról nem éppen hizelgő híreket kolportáltak, Rózsáné ilyenkor egész védőügyvédje lett gyűlölt vejének, mert a világerő sem vallott volna be semmit, azon nézet után indulván ő is: «inkább irigyeljenek, mint szánakozzanak rajtam az emberek».

És talán, hogy port hintsen az emberek szemébe, talán mert bántotta őt, hogy Ilonka leánykori barátnői valamennyiének mogyorónagyságú gyémántbutón csillog a fülében, adta leányának karácsonyi ajándéknak azokat a pompás, testvérek között is ezer koronát megérő gyémánt fülbevalókat. (Pedig ennek a pénznek ezer más, jobb helye is lett volna Hárýéknál.)

Csakhogy ezek a nem minden föltételek nélkül átadott gyémántfüggők, a melyeknek az volt a hivatásuk, hogy a család anyagi jóléte mellett bizonyítsanak, olyan jelentőséggel bírtak Hárýéknál, mint az ezred zászlaja,

tartozó altisztársaink érdemeit távolról sem szándékozunk kicsinyelni vagy a mienket fölébe helyezni, csupán hogy velök való egyenlőségünket bebizonyítsuk s az illetékes körök figyelmét ennek elbírálására felhívjuk, bátrak vagyunk teendőink egy részét itt felsorolni.

Az erdészeti altisztek szolgálati ügyköre még nem lévén pozítive meghatározva, az erdészeti altiszt, tekintet nélkül főerdőőri vagy erdőőri voltára és illetve rangfokozatára, ügyessége szerint irodában vagy külső szolgálatban van alkalmazva és nagyrésze oly szakértelmet föltételező ügyekkel van megbízva, melyeknek elvégzése vagy magasabb iskolai képzettséget, vagy kitünő fel-fogással és műveltséggel párosult gyakorlottságot igényel; nevezetesen:

az erdőhatóság irodáiban alkalmazottak irodatiszti (iktató-kiadói) anyagszamadások összeállítása, faanyagok közbözése, azok szállítási bérének kifizetésre alkalmas alapon nyugvó pontos kiszámítása és a díjnoki személyzet mellözésével minden másolási munka végzésével;

az erdőrendezősegeknél a póttanfolyamot végzetek munkaköre: felmérés, felmérések eredményének térképre való felhordása, térképszerkesztés és egyéb irodai munkák végzése;

az erdőszámvevősegeknél alkalmazott altisztek egy több millió korona értékű vagyont kezelő erdőhatóság könyvelő teendőit, bevételi, kiadási, utalványozási és megszüntetési jegyzékek, haszonberek, leltárak nyilvántartója, személyi járandóságok és nyugdíj-számfejtő-könyvek vezetése, pénztári naplók szigorlása, elkönyvelése és a felsorolt ügyekkel kapcsolatos intézkedések fogalmazásával;

az erdőmérnökségeknél alkalmazott famesterek (többnyire kőmives- és ácsmeisteri oklevéllel) az erdőhatóság kerületében előforduló építkezéseknél, nevezetesen: vízi- és folyószabályozási védművek tervezése, építésének vezetése, költségvetések szerkesztése, fölmérések eszközlése, tervrajzok készítése és térképmásolási munkákkal foglalkoznak.

A külső szolgálatnál alkalmazott altisztek feladatai:

A fának csemetekorától egész a vágásokból való kitermelésig gondozása, őrzése, a favágások vezetése, a kitermelt anyag számbavétele, minősítése, osztályozása, a tutajozás vezetése, munkások hasznos foglalkoztatása, bérjegyzékek szerkesztése, erdei utak, határjelek gondozása, viziművek építésének vezetése, 10—12 ezer kat. holdas erdőterületen a vadállomány óvása, gondozása, a vadászat ellenőrzése és az erdővédelmi szolgálat ellátása, mely utóbbi komoly, mély belátást és önuralmat feltételező szolgálat annyira életveszélyes, hogy a mai szomorú statisztikai adataink szerint egyetlen más tetteletbeli alkalmazottak közül sem kíván annyi áldozatot a megrögzött gonosztevők bosszúja, mint mi közülünk.

Csendőr, pénzügyőr másodmagával tesz szolgálatot, csak épen az erdőörnek kell egyedül a sötét rengetegben éjjel is megvédeni az állam vagyont, kitéve otthon családját a községbeli ellenséges indulatu vadorzók és fatolvajok bosszúállásának, míg reá azok czinkosai az erdőn leselkednek.

A külső szolgálatot teljesítő altisztek tekintélyes része a közlekedéstől távol eső, elzárt falucskában vagy épen az erdőben lakik s nem ritkán egyes-egyedül. — Ő reá a társadalmi élet el nem érhető vágy, töle orvos,

a mit meg kell védeni minden áron, nehogy az ezred dicsősége csorbát szenvedjen.

Képzeltető tehát, mennyire meg volt rémulve szégyény Hárnyé, midőn egy este színházból hazajövet észrevette, hogy a fél függője hiányzik. Távét tett mindent, annyira kereste; a színházi főkötőjében, a prémes kabátjában, ruhájának ránczai között, sőt még az utcán is kereste a férjével, kis kézilámpa segítségével.

De a függő nem került meg. Hárny másnap reggel elment a színházba, ott kerestette, bejelentette a dolgot a rendőrségnél és biztatta kétségbeesett feleségét, hogy majd rendbe jön minden, csak ne búsuljon annyira. Ilonka szomorúan tapasztalta ezen alkalommal is, hogy a férje mégis nagyon, de nagyon könnyelmű ember, mert a míg ő nem aludt, nem evett, annyira szívére vette ezt a veszteséget, az ura inkább csak mintha magára erőltette volna a sajnálkozást és nem az anyagi káron búsult, de inkább nagy hangon azzal biztatta a feleségét, ha nem kerülne meg a függő, vesz ő feleségének másikat, csak kis türelemmel legyen Ilonka, mert pénzekre van kilátása stb. stb. Régi mondások voltak ezek, a miket Hárnyé jól ismert és a mikben már nem hitt. Honnan venne az ura annyi pénzt ilyen fölösleges kiadásra, mikor a szükségést sem győzi?

Azért, mikor a napok multak és az elveszett függő

még mindig nem került meg, az asszony reménye mindjobban veszett és ő rettegeve gondolt az anyjára.

Mikor pedig megkapta azt a végzetes névnap meg-hívót, egész lázba jött, mert érezte, hogy most... most felrobban a bomba, ha nem tesz ellene valamit. A férje a hivatalban volt, nem tanácskozhatott vele, egyelőre egyedül kellett valami megoldást keresnie. És a mint kétségbeesetten törte a fejét, tényleg pompás eszméje támadt.

Hirtelen felöltözött, magához vette a fél gyémánt butont és egy belvárosi ékszerészhez ment, a kiről hallotta, hogy gyönyörű gyémántutánzatokkal is dolgozik.

E reggeli órában a bolt üres volt, de azért Ilonka némi zavarral lépett be az ékszerészhez és odanyujtva annak a fél fülbevalót, megkérdezte, tudna-e egy nap alatt a függőhöz teljesen hasonló párat utánzott gyémántból előállítani és mi lenne az ára?

Az ékszerész megvizsgálta az ékszert és biztosította Hárnyét, hogy a függő teljesen hasonló párja másnapra készen lehet és megmondta az árát is.

— És... — kérdezte Ilonka aggódva, — a két függő közti különbség nem lesz szembetűnő, azaz nem fogják észrevenni, hogy az ön által készített függő gyémántja hamis?

— Éppen olyan kevésbé, mint ezen a gyémánton, nagyságos asszonyom.

pap, tanító, szülésznő vagy más békés felebarát mér-földekre van, hozzá közel csak az elhagyatottság és a veszedelem.

Vadász, ki maga is üldözött vad!

Osztályrésze pedig az elkülönítés, kiról, mint a re-gényes berkek lakójáról fölteszik, hogy a természet szép-ségével is el tud táplálkozni.

Hogy az így van, legjobban bizonyítja az a tény, hogy a kik szerencsések a társadalomban benn élhetni: mint például a rendőrség, posta-távirda és pénzügyőr-ség személyzete, bár semmivel sem tesznek nehezebb és fontosabb szolgálatokat a magas államnak, mint mi, ő róluk úgy van gondoskodva, hogy 1000 korona kezdő-fizetés mellett már 15 évi szolgálat után mind elérik a fizetésük maximumát, mi, erdészeti altisztek pedig nyolcz fokozatba úgy lettünk csoportosítva, hogy 700 korona kezdőfizetés mellett még a lehetősége is ki van zárva annak, hogy a legmagasabb fizetési fokozatot valaha elérhessük.

Az erdészeti altisztek között ritka madár a nőtlen ember s ez érthető is, mert félreeső lakhelyén egészen magára hagyatva meg sem élhetne.

Méltóztassék elképzelni most az új törvényjavaslat szerint 15—20 szolgálati év mellett 800—900 koronával dotált családapát, illetve erdészeti altisztet, a kinek 6—8, sőt gyakori esetben 10—14 tagból álló családja van. Mennyire lesújtó és elkedvetlenítő hatást gyakorolt reá az a tudat, hogy a míg hasonló szolgálati idő-vel bíró más ágazatbeli kartársát a fizetésrendezési törvényjavaslat a legmagasabb fizetési fokozatba emeli, addig ő nehezebb megélhetési viszonyok között, annak

alig kétharmadrészevel lesz dotálva. S épen azok az altisztek, kik a II-od osztályba lesznek sorozva, mind életük delén állók és köztudomásulag legnagyobb részt nagy családdal vannak megáldva.

Az erdészeti altisztek nyugdíjviszonya sem jobb, mint a fizetése, sőt rosszabb már nem is lehet. Ugyanis: 10 éven aluli szolgálatért nyugdíj nem jár; 10 éven felül fizetésének egyharmadát, 20 éven felül a felét, 30 éven felül 40-ig háromnegyedét és 40 éven felüli szol-gálat után az egész fizetését kapja.

Tehát, ha valakinek 19 év 11 hónap és 29 napi szol-gálati ideje van, csak annyi nyugdíjban részesül, mintha 10 évet és 1 napot szolgált volna; és így tovább: pl. 39 év 11 hó és 29 napi szolgálati idő után fizetésének háromnegyed részét kapja, vagyis annyit, mint 30 évi és 1 napi szolgálat után kapna.

A fenti indokaink alázatos előterjesztése mellett ese-dezünk, hogy sérelmünk orvoslása szempontjából kegyes-kehdjék:

I. *Fizetésünket a többi áll. altisztek dotálásával egyenlővé tenni. Pl. m. áll. vasuti altisztek. Törvény-szerű erdőőri képesítéssel bíró erdőlegények és segéd-erdőőrök fizetése a mostani erdőőri fizetés megfelelő osztályba helyezésével javíttassék;*

II. *a meghagyott mellékjándóságaink értékét nyug-ellátásunkba betudni;*

III. *nyugdíjellátásunkat és özvegyeink nyugdíját az erdőtisztékével egyenlően megállapítani;*

IV. *a 35 évet betöltött erdőaltisztek nyugdíjazásá-val a fiatalabbak előmenetelét lehetővé tenni.*

Miután csakis a felülről nyilvánuló méltánylás és

Háryné nem értette meg őt mindjárt.

— Hogyan? — kérdezte.

— Mert ez a gyémánt is hamis.

Hárynéval forgott a világ.

— Ön azt állítja... ez a gyémánt hamis? — da-dogta.

— Nem csak állítom, de úgy is van. Ezt a függőt különben is én készítettem pár hónap előtt megrende-lésre, egy valódi gyémántfüggő mintájára.

— Kinek a megrendelésére?

— Nem ismerem az illető urat, — felelte az ék-szerész kitérőleg, aztán mentegetőzve tette hozzá: — Kötelességemnek tartottam azonban nagyságos asszo-nyomnak megmondani, hogy e gyémánt hamis.

— Nagyon köszönöm önnek, — felelte Háryné min-den erejét összeszedve, hogy nagy felindulását palás-tolja. Aztán elmondta az ékszerésznek, hogy a függő nem az övé, hanem egy barátnőjéé, a ki őt a fél függő megcsináltatásával megbizta; de miután a barátnő ab-ban a hiszemben van, hogy a gyémánt valódi, előbb fel kell őt világosítania stb. stb. és csak akkor teszi majd a megrendelést, ha ugyan barátnője még óhajtja.

Az ékszerész nagyon természetesen találta ezt és Háryné sietve hagyta el a boltot. Nem ment haza, mert nagy lelki felindulásában fulladozott; szüksége volt leve-

gőre és teljes magányra, hogy mindent jól átgondol-hasson.

Kisietett a Dunapartra. A fagyos téli reggelen a korzó majdnem teljesen néptelen volt. Háryné, miután egy ideig gyors léptekben ment tova, egyszerre érezni kezdte, hogy a térdei roskadoznak. Leült egy padra és olyan fájdalmas kétségbeeséssel nézett maga elé, mint a kit valami pótolhatatlan veszteség ért. És vajjon nem úgy volt-e? Nem bizonyult-e be, hogy a férje aljasan kijátszotta, megcsalta?

— Meglopott, — gondolta összeborzongva és hideg futott végig rajta ennél a gondolatnál.

Világosan, minden kételyt kizárólag állt előtte a dolog; férjének pénzre volt szüksége, eladta hát felesé-gének a gyémántjait és hogy tettét leplezze, hamis ék-szert tett azok helyére. Mert hogy az édesanyjának ha-mis gyémántokat adtak volna el valódi helyett, az tel-jesen ki volt zárva. Régi, megbízható ékszerésznél vásárolta Rózsáné e függőket, azonfelül Béla, mivel ki-váncsi volt az értékükre, megbecsültette azokat egy ék-szerésznél, de Ilonka is vele volt akkor. Mióta a gyé-mántok a birtokában voltak, azok nem is kerültek ki soha a kezéből. Tehát csakis a férje, az ő férje lehetett a bűnös. Háryné most már értette, miért nem ijedt meg jobban Béla a fél függő elvesztésénél.

jóindulat fokozhatja bennünk a magas szolgálat iránti igaz lelkesedést, önzetlen buzgóságot és munkakedvet, ismételtén esedezünk, hogy alázatos kérelmünk magas figyelmére méltatva, évszázados bajaink orvoslásával testületünket a mai kornak megfelelő legszükségesebbekkel ellátni kegyeskedjék.

Nagyméltóságodnak engedelmes és alázatos szolgálói:
(Aláírások.)

Az államtitkár úr a kérvény átvétele után melegen üdvözölte a küldöttséget s megköszönve a beléje helyezett bizalmat, kijelentette, hogy a kérelmeket tanulmány tárgyává fogja tenni s szívesen fog eljárni abban, hogy az államnak oly fontos szolgálatokat teljesítő alkalmazottjainak — mint a milyenek az erdészeti altisztek — a helyzetén tőle telhetőleg segítsen. Habár ezidőszerint mit sem ígérhet, mert valamit megígérni és azt nem teljesíteni nem is szokott, megnyugtathatja a küldöttséget azzal, hogy kérelmüket legközelebb tárgyalás alá veszi és jogos, méltányos kérelmeik teljesítését a maga részéről is a legmelegebben fogja a kormánynál támogatni. Ezután arra kérte az erdészeti altiszti kart, hogy iparkodjanak a magyar államnak ezentúl is hasznos polgárai lenni.

A küldöttség ezután ugyancsak Heinecz Hugó országgyűlési képviselő úr vezetésével Horváth Sándor miniszteri tanácsos úrnál, az erdészeti főosztály főnökénél tisztelgett, a ki szintén szívesen fogadta a küldöttséget s kijelentette, hogy ő, a ki minden részletében ismeri az erdészeti altisztek helyzetét s maga is tudja és teljesen átérzi, hogy bizonyos tekintetekben az erdészeti altiszti személyzet mostohább elbánásban részesül, mint

más hasonló állami alkalmazott, a maga részéről is a legszívesebben megteszi a szükséges lépéseket arra, hogy ezek a bajok orvosoltassanak, de, miután az 1911. évi állami költségvetés már az országgyűlés elé terjesztett, a legközelebbi jövőben a helyzet javítására ígéretet nem tehet. Végül kérte, hogy türelemmel várják meg ügyük megoldását, a melynek kedvező elintézésében, mint említette, szívesen fog közreműködni.

A küldöttség még Tomcsányi Gyula miniszteri tanácsos úrnál, a kincstári erdők főosztálya főnökénél is kívánt volna tisztelgni, de a miniszteri tanácsos úr — betegsége miatt — nem fogadhatta a küldöttséget.

A magunk részéről örömmel láttuk és tapasztaltuk az erdészeti altiszti karnak a helyzet komolyságához méltó higgadt, nyugodt és tárgyilagos magatartását s bizton reméljük, hogy méltánylást érdemlő jogos kívánalmaik teljesülni is fognak.

Az erdészeti altisztek egyik legjogosultabb kérelmére már is megjegyezhetjük, hogy értesülésünk szerint a pénzügyminisztériumban már elkészült az állami alkalmazottak nyugdíjazására vonatkozó új törvénytervezet, a melynek tárgyalása rendén a földmivelésügyi kormány szívéen fogja viselni az erdészeti altisztek ügyét is.

A gyűlésen szóba került még egy erdészeti altiszti egyesület alakítása is, a melyre nézve azonban határozat nem hozott, hanem annak létesítése egyelőre elodázott. A mennyiben egy ilyen egyesület alakítása elhatározatnék, szívesen fogunk e tekintetben útbaigazítással és tanácsal szolgálni, mert csak egy helyesen megalakított és arra alkalmas ember vezetése alatt álló egyesület működésétől lehet sikert reményleni.

— Tolvaj! — suttogta a szegény asszony egészen magánkivül. — Tolvaj!

Mit tegyen? Férfijénél maradhat-e ezek után? Érezte, hogy borzad, undorodik tőle. Nem... nem, anyjának most már teljedni fog az óhaja, elvál tőle, nem élhet egy tolvajjal, nem engedheti ártatlan kis gyermekeit ilyen ember befolyása alatt. Rögtön az anyjához akart futni, hogy megbeszélje vele a dolgot, de annyira megszokta már éveken át, minden baját előbb jól átgondolni, mielőtt az anyjával közölte volna, hogy most sem tudott másképen tenni.

Van még időm erre, előbb «vele» fogok végezni, — gondolta. — Le fogom álcázni, megszegyenítve, megtörve akarom őt látni magam előtt, kegyetlen bírāja leszek! Megérdemli, — súgta neki fájdalomtól sajtó lelke, a miben egyszerre lázadóan ébredt fel a multnak sok-sok szenvedése.

De bármennyire is kérlelhetetlen bírāja is készült lenni Hárnyé a férjének, azért, mikor megcsendült az előszoba csengője, jelentve a férj hazaérkezését, az asszony szíve annyira dobogott, mintha nem a férje, de ő lenne a bűnös.

Mosolygó arczzal, vidáman, mit sem sejtve lépett be Hárny a szobába, az arczán az a kedves, lebilincselő kifejezés ült, a mivel mindenkit meghódított. Nyájasan,

hangos szóval köszöntötte a feleségét, a ki sápadtan, köszoborként ült a székén és nem mozdult, hogy a férje elé siessen, csak a fejével biccentett, alig észrevehetőleg. Hárny azonban nem figyelt erre, talán mert nagyon elfoglalta őt valami egyéb, láthatólag vidám dolog, talán mert megszokta a feleségét szomorúnak, nyugtalannak látni, mióta a gyémántfüggő elveszett. És ment egyenesen a felesége szekrényének, de az zárva volt.

— Hamar, Ilonka, ide azzal a kulccsal! — mondta vidáman.

— Mit akarsz? — kérdezte az asszony fagyosan.

— Semmi közöd hozzá. — felelte a férj tréfásan.

— Neked meg semmi közöd a szekrényemhez, — felelte az asszony szokatlan ünnepélyességgel, ridegen.

Hárny más alkalommal kikérte volna magának az ilyen hangot, de most nem akart súlyt fektetni arra és félig feddőleg, félig tréfásan mondta:

— Csacsi! Ki akarom onnan venni azt az árva gyémánt függőt, hogy összepárosítsam.

Azt képzelte, a felesége nagyot sikít majd örömben, de az asszony összevont szemöldökkel, izgatottságtól remegő hangon, megvetően felelte:

— Hogy összepárosítsd egy éppen olyan ügyes utánzattal, mint az, a mi a szekrényemben van. ügy-e?

Hárny elsápadt.

A mérgekről, valamint az erdőben és a mezőn gyakrabban előforduló mérges növényekről.

(Folytatás.)

Irta: Kovács Aladár, m. kir. főerdőmérnök.

A rézgáliczczal permetezett szőlő könnyen okozhat rézmérgezést, miért is tanácsos az ilyen szőlőt, mielőtt megesszük, jól megmosni. A rézmérgezés ismertető jelei: igen erős hányási inger, majd hányás, a kimerültség érzése, az ideg, izom és szív működés zavarai. A hányás előidézésével a szervezet maga iparkodik szabadulni a mérgező anyagtól. A további bántalmak elkerülése végett legjobb orvoshoz fordulni.

Igen nevezetes szövetmérgek az *arzén* vegyületek. Ezek legtöbbje íztelen, vagy édeses ízű és azért alig tűnik fel annak, a ki véletlenül, vagy mások rosszakarata folytán magába veszi, de e mellett gyorsan ható, hatalmas mérgek, úgy, hogy 15—20 centigramm, vagyis a grammnak 15—20 századrésze halálos lehet. Már az ó-korban és a középkorban előszeretettel használták a mérgekeverők az arzenikum fehér por alakú, íztelen vegyületeit mérgezési czélokra. De ne menjünk oly messze időkre vissza, a hőmezővásárhelyi nem régen lezajlott tömeges mérgezési bűnpör förtelmes hősnője arzén vegyülettel üzte ördögi mesterségét, míg az igazságszolgáltatás büntető keze lesújtott reá. Sajnos, akkor még már sok ártatlant küldött ennek a mérge nek a segítségével másvilágra.

Az arzénmérgezésnek kétféle alakja van, heveny és idült alakja.

A heveny arzénmérgezés néha egészen a kolerára

emlékeztet, máskor ájulás, örvénylés és görcsök között rövid $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ óra alatt végez azzal, a kinek a szervezetébe az arzén a már fentebb jelzett mennyiségben bejut.

Leghatásosabb ellenszere a hánytató, — ha kéznél nincs más, a langyos melegviz bőséges ivása, — a gymormosás és a patikában orvosi rendelés nélkül is kapható arzénmérgezés elleni szer.

Az arzénmérgezés krónikus formája azoknál jelentkezik, a kik az arzénmérget igen csekély adagban huzamos idő óta élvezik. Az arzénmérget ugyanis, akár csak a dohánymérget, megszokható és a kik így lassan megszokják, egy idő múlva a halálos adag többszörösét is elbirják. A megszokásra reá vezet az embereket az a körülmény, hogy a mérget csekély mennyiségben az izom munkaképességét fokozza, de a legtöbbnél jelentkezik azután az arzénmérgezés idült (krónikus) alakja, mely teljes lesóványodás után sorvadásra vezet.

A lókupezcek, hogy az öreg lovakat látszólag fiatallá, fényes szőrűvé és tüzesvérűvé varázsolják, arzénvegyülettel tartják azokat. Megjárja azonban a vevő, mert a vétel után néhány hét múlva az azelőtt tüzes csikó egyszerre kidől a hámból.

A gyakrabban előforduló szövetmérgek közt említendő a *foszfor* is. Leginkább az öngyilkosok mérge, mert könnyen hozzájutnak, hisz a háztartások nélkülözhetlen egyik eszközének, a gyufának (nem svéd gyufa) feje, ezen rettenetes méregből készül.

Leginkább a tudatlan gyermek esik a foszformérgezés áldozatává. A felnőttet figyelmezteti a foszfor jelenlétére annak erős, émelyítő szaga, füstölgése és villogása. Ezen utóbbi tulajdonságainál fogva ez az egyébként ha-

— Tudod?... — dadogta egészen lesújtva.

— Mindent tudok, az ékszerésztől jövök! — kiáltotta az asszony, de nem ridegen, mint egy kérlelhetetlen bíró, hanem az igaz fájdalom kitörésével, könnyektől fulladozva. Egész testtartása, az arcz kifejezése, a hangja olyan végtelen lelkiszzenvedést árult el, hogy a férj szíven kimondhatatlan részvét, szájalom, megbánás nyilalt át.

— Elkéstem! — kiáltotta dühösen, aztán bűnbánólag borulva le a felesége lábai elé, az őszinte megbánás hangján könnyörgött:

— Bocsáss meg, Ilonka, bocsáss meg, a miért ilyen fájdalmat okoztam neked és kérlek, könnyörgöm, hallgass meg, mielőtt elítélsz.

Az asszony merev arczvonásokkal úgy állt ott, mint a megkövesedett fájdalom, a férj pedig folytatá:

— Nagy pénzzavarban voltam, becsületbeli adósságot kellett kiegyenlítenem és sehoh sem tudtam pénzt keríteni. Nem akartam ismét az anyádhöz fordulni és nem volt más reményem, mint ezek a függők. De tudtam minő kínosan érintene, ha azokat elkérném tőled, tudtam, minő egetverő lármát csapna az anyád, ha megtudná, hogy elzalogosítottam azokat. Azért, hogy téged kiméljelek, csupán azért, hidd el nekem, titokban elvittem az ékszert, utánzatot készíttettem arról és mi-

után azt a valódi helyére tettem, zálogba adtam az igaziakat.

— Tehát nem adtad el őket? — kérdezte a feleség, a kinek márványszerű arcza kiszínesedett kissé.

— Szó sincs róla. Egy hét óta lótok-futok már, hogy összehozzam a szükséges összeget a függők kiváltására, mert már nem tudtam nézni a bánatodat és nem akartam neked megmondani a valót, mielőtt az igazi gyémántokat vissza nem adhatom neked. Itt vannak, nézd, — mondta Hány és a zsebéből egy ékszertokot kivonva, azt felnyitotta és az asszony szeméi elé tartotta a ragyogó gyémántokat, melyek ezer színben játsztak, mint vihar után szivárvány az égen.

Hány né nem nyult utánuk, csak nézte, nézte a szikrázó köveket, házi viharának igazi szivárványát, aztán a férje szemébe nézett és onnan olyan megbánás, szeretet, könnyörgés sugárzott feléje, hogy az asszony szeméit elborította a könny.

A férj felugrott és kitérte a karjait.

— Megbocsájtasz? — kérdezte.

És Ilonka a lelki felindulástól remegve, zokogva borult a nyakába és... megbocsájtott.

Szerette.

talmas mérge a dúvadak mérgezésére kevésbé alkalmas. A foszformérgezés az egész szervezetre kihat. A szervezetbe jutott foszfor erős gyomor- és bélhurutot idéz elő, felszivódva tönkreteszi a vérsejteket, elsorvasztja, még pedig gyorsan, a májat és vesét, a melyekben zsiradékot képez és a sejtek működését megszünteti.

A foszforral megmérgezett egyénnek tejet adni nem szabad, mert a foszfor a tejben könnyen oldódik és ez által még könnyebben jut a szervezetbe. Legfőbb teendő, hogy a mérgezettnek hánytatót adjunk be, hogy szervezete a méregtől szabaduljon, mielőtt az felszivódnék, azután gyorsan orvosért kell küldeni.

A foszformérgezésnek van egy krónikus alakja is, mely a gyufagyárakban dolgozó munkások között azokban az országokban arat bőven, a hol a gyufagyártásra a fehér foszfort is használják, a mint ez sajnos, még nálunk is meg van. A krónikus foszformérgezésnek a fő tünete az állkapocscsont teljes elhalása. A mostani kormány böles előrelátással már kidolgozott egy törvényjavaslatot, mely a fehér foszfor használatát a gyufagyártásnál hazánkban eltiltja s így alapos a reményünk arra, hogy rövid idő múlva csupán csak az úgynevezett svédgyufagyártás lesz engedélyezve, mely utóbbinál a gyufa a foszfornak az egészségre ártalmatlan formájából készül.

A szövetmérgek közé soroljuk még a romlott ételekben a fehérryék bomlása folytán keletkező mérgeket, melyeket általános néven *hullamérgek* nevezünk. Különösen említendő itt a *húsmérgezés*, *kolbászmérgezés*, *hal-* és *sajtmérgezés*. Ezek a mérgezések elég gyakoriak, mert a mondott anyagokban a sorvasztó baktériumok hatása alatt fejlődő hullamérge oly hatalmas mérge, hogy abból egy gramm $\frac{2}{1000}$ része már halált idézhet elő; már pedig a mondott anyagok igen könnyen bomlanak és a halálos adagnál kevesebb hullamérge, mely csupán betegséget, erős hányást, hasmenést, némelyeknél pedig vörhenyszerű kiütést okoz, nagyon könnyen termelődik, különösen nyár folyamán, mikor is a kolbász, a nem friss hal s a romlott sajt élvezete mindig veszedelmes. A mérgezés bekövetkezése esetén a hánytató alkalmazását és azután orvos hívását sohasem szabad elmulasztani.

A szövetmérgek közé soroljuk a *mérges gombákat* is. Minthogy azonban a gombák már az erdő és mező terményei, ezekről az erdőben és a mezőn gyakrabban előforduló mérges növények tárgyalásánál fogunk megemlékezni.

Szövetmérgek még az állati mérgek, nevezetesen a kigyó, a skorpió, a méh és a darázs, továbbá a kőrisbogár és a búcsújáró hernyó szőrének gyuladást előidéző mérge.

Ezen mérgek közül a *kigyómérge* a legnevezetesebb, nemcsak azért, mert leghatalmasabb, hanem azért is, mert az erdőt járó ember hazánkban, hol aránylag nem sok mérges kigyófaj él, könnyen jut abba a helyzetbe, hogy mérges kigyó marja meg s ha akkor nem tudja hamarjában, mi tévő legyen, tudatlansága reá nézve végzetes következményekkel járhat.

Hazánkban a mérgeskigyók közül a keresztes és a homoki vipera méltó említésre; az első a dombvidék és előhegység, az utóbbi inkább a homokvidék lakója; nem oly mérgesek, mint a trópusok vidékét lakó rokonaik, de azért ezek harapása is mintegy 10%-ban halált okoz, még pedig leginkább azért, mert a megharapott egyén a teendővel nincs tisztában s mire orvosi segítség érkezik, már nem lehet segíteni.

A mérgeskigyó mérge egy a kigyó szájában elhelyezett kis mirigy váladéka. A duzzadt mirigy a kigyó fejét szélessé teszi; azért, ha olyan kigyót látunk, a melynek a feje feltűnően szélesebb, mint a nyaka, azt irgalom nélkül pusztítsuk el.

A mérge mirigy a kigyó szájában mindkét oldalon, a szemek alatt, csukott száj mellett összehajtott csőben, a méregfogakban végződik; ezek a felső állkapocs mindkét oldalán vannak elhelyezve s a mint az ingerelt, vagy éhes kigyó száját kinyitja, a fogak kiegyenesednek. A fogak cső alakúak és végük nyitott; harapás alkalmával a mérge mirigyekre gyakorolt nyomás a kigyómérget — a méregfogak csőszerű szerkezetén át a fogak által — a testen ejtett sebbe szorítja, honnan a mérge a keringő vérrrel a szervezetbe jut. Maga a kigyómérge egy gyengén zöldes színű, több hatóanyag keverékéből álló folyadék. A hatóanyagok egy része a seb körül gyulladást és üszkösödést idéz elő, másik része pedig az idegrendszer központjának azt a részét támadja és bénítja meg, a mely a szív- és az érműködést, a légzést szabályozza; innen van az, hogy a mérgeskigyó által megmart állat vagy ember lélegzése és szívverése megáll, a mi természetesen feltétlenül halált okoz; — a hatóanyagok egy része a vérsejteket oldja fel.

A megmart ember a marás helyén és megsérült tagjaiban rendesen igen heves fájdalmat érez; nem sokára a két kis finom karczolás alakjával bíró seb környéke rohamosan dagadni kezd, mely dagadás az egész testre kiterjed s azt eltorzítja. A dagadt testrészeken üszkös tályogok képződnek, majd a beteg hirtelen fellépő nagy gyengeséget érez, kiüt rajta a hideg veríték, halálfélelem lepi meg, elájul és levegő után kapkodva megfullad.

(Folytatása következik.)

A nyestfogásról.

Irtá: Gyulai Gy. Károly.

Lombhullató és tülevelű fanemekkel vegyes nagyobb erdősegekben, a hol buvóhelyeket nyújtó korhadt, odvas fa bőven akad, a nyestek veszedelmesebbike, a fanyest örömet üt tanyát, részint önmaga választotta odukban, részint pedig olyan fák belsejében, a melyekből az evetkét elüldözte, sőt kipusztította. Éjjeli rablótáiban többnyire az erdők szélén és a tisztásokon ólalkodik áldozataira. Miután az erdő összes melegvérű állatvilágának veszedelmes ellensége s így a vadászatnak és erdészetnek egyaránt érzékeny károkat okoz, kiméletre számot alig tarthat.

Szép, fényesen csillogó gesztenyebarna gereznája, ha azt kifogástalan állapotban bocsátjuk áruba, a prém-

piacznak ma is egyik legkeresettebb s így legértékesebb anyagát szolgáltatja.

Elhelyezkedésükben a nyestnyomok fölötté egyszerűek és könnyen fölismerhetők; ámbár a talpakat sűrű szőr övezi s így az újjlenyomatok körvonalai kissé elmosódottak. A nyestnyomok jellemző elhelyezkedése a hófelületen avagy a puha, nedves talajszínen eléggé szembeötlően a következő alakzatot mutatja:

Pihenő és kémlelő helyzetben, a midőn egyik mellső lábát fölemelgeti, az alábbi nyomokkal árulja el magát:

Tehát csupán három talpnym látható.

A nyestfogás céljaira a gyakorlatban legtöbb eredményvel jár a hattyunyak név alatt ismert fogókészülék; még pedig abban a kipróbált alakjában, a mint azt a közismert Weber Rudolf-féle csapdagyár készíti Haynau-ban; s a melynek változatosan elmés szerkezeteit a wieni vadászati kiállítás is több helyütt bemutatta.

A nyestfogás céljaira szolgáló hattyunyakat a nyestek által látogatottabb erdőszegélyek, erdőtisztások, erdei ösvények alkalmasnak látszó pontjain kell fölállítanunk. A fogóvas céljaira kiszemelt helyet mintegy 3—4 négyzetméternyi területen az erdő giz-gazjától gondosan megtisztogatjuk. Az avarral borított terület, kivált ha az túlevelűektől ered, legalkalmasabb a fogószerkezetnek oly módon való felállításához, hogy az a vadban gyanut ne keltsen.

A vas lecsapó rugószerkezetét az uralkodó széláramhoz irányítjuk, a hideg évszak beálltával ez a széláram rendszerint északkeleti irányt vesz. Magát a szerkezetet már odahaza is megfelelően előkészíthetjük; a csalétket is hozzáerősíthetjük s az egészet nyulzsíggel vagy egyéb a nyest előtt kívánatosan csábító anyaggal bemaszatoljuk. A vasat az előre kijelölt és előkészített területen aztán a talajba mélyesztjük. A vas számára kimélyített árkolást gondosan teleszórogatjuk friss, szárított lóganéjjal, a mibe úgyszólván beleerősítjük a fogóvas alapszerkezetét. Magát az egész vasszerkezetet is tele hintjük aztán nyirkos, tehát még ki nem száradt olyan trágyával, a melyet a szerkezetre nyomkodunk, hogy azt a szél se hordozhassa el. A szerkezet felállítása közben keletkezett emberi nyomainkat is lóganéj ráhintésével tüntetjük el gondosan s azután a csalétket, a melyek éppen rendelkezésünkre állanak, akár szárnyas, akár szörmés állattól eredjenek is azok, a szerkezet környékén és közelében is elszórogatjuk, hogy így a nyest a helyet ismételten fölkereshesse s ahhoz hozzászokjon.

Magába a fogószerkezetbe erősítendő csalétkül legalkalmasabb egy-egy frissen lelőtt szárnyasféle, nevezetesen: szajkó, gébics vagy egyéb apróbb madár.

Napközben a szerkezetet gallyneművel gondosan be kell földni, hogy egyéb nem a veszedelemnek szánt vad s általában hasznos állat ne kerüljön a vasba, a melyet a nyest amúgy is csak éj idején fog fölkeresni. Alkony beállta táján a letakart szerkezetet aztán szabadabbá tehetjük.

Hózivataros, esős napok idején a szerkezet beállításával elvesződni czéltalan volna. A nyest nem kedveli a nyirkos, nedves, kellemetlen időjárást s inkább az odvas fa belsejében koplal és szundikál meleg odújában, semhogy féltett drága bundáját a megázás veszedelmének kiszolgáltatassa.

A mennyiben a friss nyestnyomok daczára sem sikerülne a nyestet hamarosan törbeccsalni, a vasat más-hová helyezhetjük s a csalétket is megújíthatjuk. Egy-egy friss tyúktojás, darabka lépes méz, sőt kirántott muszkahal, vagy hering is eléggé kívánatos csalétkek a csemegekedvelő nyest előtt.

Házi- és vadállataink ragadós száj- és körömfájásáról.

Úgy a napi, valamint a szaksajtó nap-nap után minsűrűbben teszi szóvá az országban most már igen elterjedten uralgó ragadós száj- és körömfájást, mely, bár kormányunk elfojtására mindent megtesz, mégis terjedésével mérhetetlen károkat okoz úgy az állattartóknak, tenyésztőknek, de közvetve az ország lakosságának.

Számokkal talán ki sem fejezhető az a rengeteg kár, a mi forgalmi korlátozások révén beállt, érezzük a napról-napra fokozódó húsdrágaságot, minek egyik főoka a ragadós száj- és körömfájás uralgása.

De minket a betegség ebből a szempontból, ha érdekel is, de mégsem talán olyan mérvben, mint gyógyászati és rendészeti szempontból.

A fentebb említett körülmények készítetnek arra, hogy erről a dolgról egyet-mást elmondjak, de főleg azért, mert épen erdészembert ez a betegség úgy saját személyét, mint hivatását illetőleg nagyon érdekel. Mai napon olvasom egyik lapban azt a hírt, hogy ez a betegség már Erdélyben a vadállományt is nagyon megtámadta és nagyban, járványszerűen lépett fel. Én most ez ügyben hosszabb ideig voltam kiküldetésben és így bő tapasztalatokkal rendelkezem, melyeket a köz javára fordítani kötelességemnek tartom.

Minden esetre kívánatos volna, ha mindent elmondhatnék, de erre e helyen nincs terem és így csak röviden fogom elmondani azt, a mi a legfontosabb.

A betegséget már 1764-ben ismerték, de nem tudták azt, hogy ragályos természetű, azt hitték az időjárás, levegő stb. terjeszti. Később azután *Bollinger* vizsgálatai alapján tudták meg, hogy ez egy ragadós betegség. Előidézőjét még ma sem ismerjük, csak annyit tudunk, hogy egy a mikroskoppal ki nem mutatható ultramikroskopos lény idézi elő, mely oly finom, hogy a bacillusok szűrésére használt agyagszűrőn is átmegy.

Leginkább megtámadja ez a betegség a szarvasmarhákat, kisebb mértékben a sertéseket és juhokat, legkevésbé a kecskéket. Nagyon ritka esetben megbetegedhetnek a lovak, kutyák, házinyulak. Megtámadja ez a betegség a hasított körmű vadakat is, a mint erre magam is láttam példát.

Ez a betegség a fellépését és elterjedését illetően nem tart semmiféle rendszert és így különbözőképp szokott jelentkezni. Egyes években, mint pl. ez évben, oly nagy mértékben lépett fel, hogy úgyszólván egész országunkat ellepte már és a külföldön is több helyen uralg. Hazánkban 1890-ben oly nagymérvű volt, hogy 1.242,951 darab állat volt beteg. 1894-ben nem volt oly nagymérvű, mégis 71.794 darab volt beteg.

Elhullást csak súlyos esetekben szokott előidézni, bár fiatal, különösen szopós állatoknál gyakrabban előfordulhat, hogy a betegség elhullással végződik. Az állatok azonban nagyon megérik a betegséget, mert megfigyelésekből megállapítható, hogy pl. egy bika 20 klgr.-ot, ökör és tehén átlag 15 klgr.-ot, borjú 6 klgr.-ot veszíthet súlyából. Kárt szenved a tehentartó gazda is, mert a tejelés a legjobb esetben naponta egy literrel apad, de legtöbbször egészen is elapadhat a tej. De még a legjobb esetet véve, tekintve, hogy a nyers tej élvezetével az ember maga magát is fertőzheti és így a beteg állatok tejének élvezete veszélyes, de törvényszerűleg tilos is, már a tehentartó ember ily úton is sokat veszít.

Magam voltam szemtanuja, hogy egészségesnek vélt tehéntejet, melyben a betegség csirája benn lappangott, emberek élveztek, kik aztán ragadós szájfájásba estek és bizony eléggé megdagadt az arcuk és napokig lázas betegen feküdtek. Még fokozottabb elővigyázatra van szükség ott, a hol kis gyermekek vannak a családban, mert ezek fő tápláléka a tej lévén, könnyen kaphatnak ily úton végzetessé válható bélyugyulladást.

Sok ízben tapasztaltam azt, hogy nem ismerve a betegség lényegét, sokan, csak hogy egy fillért se veszítsenek, sertésekkel itatták meg a beteg tejet és így elérték azt is, hogy sertésük is beleestek a betegségbe. A betegség minden elképzelhető úton-módon terjed és pedig elég rohamosan. Leginkább az egy istállóban, egy legelőn tartózkodó állatok között terjed el, az ember sokszor oly helyeken is megtalálja, a hol még a madár se jár, pedig ezen a helyen igazán más nem terjesztheti, mint egy oda vetődött madár, mely talán csőrében egy fertőzött szalma vagy fűszálat hoz és elejti a magas bérczeken legelő állatok között. Erdély már csak elég erdős és mégis a betegség ezidőszerint ott van elterjedve a legjobban. Mostani kiküldetésem ideje alatt is egy alkalommal egy elég magas hegyen, a hol ember nem igen szokott megfordulni, észleltem egy vinczellér tehenén és kiderült, hogy ott nagy csapatokban jártak a berkekből felriasztott vadludak. Meg volt oldva a kérdés, mert a berkek körüli községek mind nagy mértékben fertőzve voltak, de nemcsak a községek, hanem a berkek mentén elterülő rétek és patakok is, úgy, hogy azokból az itatást megtiltottuk és így a betegség elterjedésének némi gátat vetettünk.

Évek során át tett megfigyelésekből állapítható meg, hogy a betegség rendszerint a nyári hónapokban és tavasszal jelentkezik, a tél beálltával megszűnik, de tavasszal újult erővel kitör. Beigazolt tény, hogy nedves, ingoványos helyeken jobban terjed, de beigazolt tény az

is, hogy a bacillus vagy illetve ultramikroskopos fertőző anyag nem nagyon ellenálló, a mi a védekezést megkönnyíti.

Már most kell, hogy erdőrendőri szempontból is figyelemre méltassuk a betegséget, mert ha egyáltalán nem törődünk vele, úgy erdőgazdaságunkban is váratlanul nagy károkat okozhat.

Mint jeleztem már, a napisajtó is erősen emlegeti, hogy Erdélyben a vadak, különösen a vaddisznók között felütötte a fejét ez a betegség és tömeges megbetegedést idézett elő.

Épen e lapok igen tisztelt olvasói hivatottak hivatásuknál fogva megakadályozni azt, hogy a vadak között fellépett betegségnek útját állják, részben mert ezzel netalán saját kis állatállományukat, saját megélhetésüket veszélyeztetik, másrészt, mert ha ennek gátat nem vetnek, erdőgazdaságilag károsodásokat segítenek elő.

Természetes, hogy itt nem a vadak gyógykezeléséről van szó, mert hisz ez egyenesen kivihetetlen dolog, teendők csak arra szorítkozik, megakadályozni azt, hogy a ragályanyag tovább terjedjen.

Az állatokban megvan az összetartási ösztön, csak úgy szeretnek csoportosan élni, mint az emberek. Ilyenkor is, mikor e betegség meglepi, összeverődnek és tekintve, hogy igazán magyaros kifejezéssel éljek, ez a betegség leveszi a vadakat a lábukról, vagyis mozgásukban a súlyos fájdalmak, sebek és nagy láz miatt gátolva vannak, könnyű valamit tenni a ragályanyag elhúrozolásának megakadályozására.

Természetes, a védekezés mikéntjét mindig a helyi körülmények szabják meg, arra egy határozott szabályt felállítani nem lehet, csak általánosságban lehet a módokat megállapítani, melyek szerény nézetem szerint bár se vadász, se erdész sohse voltam, a következőképp volnának megoldhatók.

Ott, a hol lehetséges, a hol azt a helyi körülmények engedik, tanácsos lenne az egy csoportba verődött, a betegség miatt amugy is tehetetlen özeket, szarvasokat a betegség tartamára, ha lehet, nagyobb területen körülkeríteni, az ott összegyülemlt trágyát fertőtleníteni és elásni, a netalán súlyos betegek patáit fertőtlenítő szerrel, vasgálicz és kénoldat, locsolgatni, valamint ha lehetséges, azt a részt, a hol tartózkodnak, ugyancsak felönteni. Netaláni hullákat azonnal fertőtleníteni mélyen elásni és arra ügyelni, hogy a kóroanyagot más állat el ne hurozolja. Természetes, ott a hol a baj már fellépett, szükséges az erdőt sűrűbben beportyázni, de nem fertőzött lábbelivel és ruhával. Főleg arra ügyeljen minden erdész, ha netalán ilyen állatot az erdőben kezelt vagy annak helyén járt, azzal a lábbelivel, ruhájával ne menjen a saját istállójába, nehogy oda is bevigye a ragályt, sem pedig olyan helyről szalmát vagy szénát ne hozzon, a hol ily betegség uralgott. A szerkesztőség szíves engedelmével a következő számban még egyet-mást elmondok.

Dr. Kukuljević József,
m. kir. állatorvos.

Gazdasági tanácsadó.

Rovatvezető: Hreblay Emil m. kir. gazdasági felügyelő.

Nedvdús takarmányok károsan befolyásolják-e a tej minőségét? Majdnem mindenütt azt halljuk, hogy a takarmányrépa, zöld luczerna, nyers moslék stb. vízdús takarmányfélék etetése a tehenek tejét nemcsak izre befolyásolják, hanem a tejet vizessé, ritkává teszik.

Ezt a kérdést tudományos kísérletek alá vették s e czélből hosszabb ideig 10 drb tehenet moslékkal, tökkel, répával, burgonyával és zöld luczernával etettek.

A tehenek súlya egyenként 500 kg volt s 2 drb tehénnel, mely tehát 1000 kilogrammot nyomott, a következő vízdús takarmányt etették: moslékból 89 kg-ot, tökhúsból 133 kg-ot, répából 82 kg-ot, burgonyából 34 kg-ot, és zöld luczernából 76 kg-ot minden hátrányos baj nélkül.

A vizes és száraz egyenlő mennyiségű takarmányt fogyasztó tehenek súlya naponta átlag a vizes takarmánynál $\frac{1}{2}$ kg-mal a száraznál $\frac{6}{10}$ kg-mal emelkedett, vagyis a tehenek a kétféle takarmányozás hatására körülbelül egyenlően híztak.

Míg a moslékon és tökhúson tartott tehenek alig ittak vizet, addig a répát, burgonyát és zöld luczernát fogyasztó tehenek a takarmányukkal bevitt sok vizen kívül még átlagban 54 kg mennyiségű vizet is ittak.

A tejelési időszak előrehaladottságával a kísérleti tehenek tejében a tej összes alkotórészeinek százalékos mennyisége tetemesen nagyobbodott, kivéve a tejzúkorét, mely csaknem állandó maradt. A fehérnye és zsír százalékos mennyisége jóval gyorsabban nőtt a tejzúkor és hamu százalékos mennyiségénél.

A napi tejnek 55 %-a esett a reggeli, 45 %-a pedig az esti tejre. Minden kísérletben, még ha az esti fejtés eredménye volna is a nagyobb, az esti tej tartalmazott — átlag 1·1%-al — több zsírt, mint a reggeli tej.

Az egyes vizes és a száraz takarmányokkal termelt tejek fajsúlya, savfoka és a savó fajsúlya teljesen megegyezett, a tejalkalrészek százalékos mennyisége között pedig lényeges különbség nem volt. Úgyszintén az összes vizes takarmányokkal termelt tej átlagos összetétele csaknem teljesen megegyezett a száraz takarmányokkal termelt tej átlagos összetételével. Nem igaz tehát az, hogy a vizes takarmányokkal hígabb tejet kapunk, mint száraz takarmányok etetésével.

A vizes takarmányok ellenben befolyásolják a tejhozamot, vagyis a tejnek és a tej alkotórészeinek abszolút mennyiségét, még pedig: a moslék, a répa és a luczerna fokozta a tejhozamot, a burgonya valamivel csökkentette, a tökhús pedig erősen csökkentette a tejhozamot.

Míg a reggeli tej mennyiség a zöld luczerna hatására erősen csökkent, az esti tejé fokozottabb mértékben növekedett, úgy hogy az egész napi tej gyarapodását kizárólag az esti tej mennyiség növekedése okozta.

A kísérletek szerint tehát lehetetlen, hogy a vizes

vagy zöld takarmányozással járó vízfogyasztás az oka a tej hígulásának.

A takarmánnyal és ivóvízzel bevitt vízmennyiség tehát változatlanul hagyja a tejhozamot. Ellenben a tejhozam nemcsak a takarmányban elfogyasztott tápláló anyagok mennyiségétől, hanem a takarmány minőségétől is függ. (bl.)

A montauban-galambról. A római galambok után az úgynevezett montauban galambok a legnagyobb testűek és figyelemre méltó szélességök is utólérhetetlen.

Alakra nézve a montauban-galambok a dobos galambokhoz hasonlítanak, habár természetük valamivel karcsubb.

A montauban-galamb feje élénken emlékeztet a dobosgalambéra és dísze egy meglehetősen hosszútollú keresztfőkötő; viselkedése szintén a dobosgalambéra hasonlít, legalább is annyira, a mennyire a kissé nehézkese teste megengedi. Valószínűleg a nagy begygalamb és az úgynevezett hónapos galamb keresztkezéséből származik.

Ez utóbbi egy olasz, Dél-Franciaországban is előforduló nagy fajta. Feltűnő nagysága a montauban galambot a repülésre alkalmatlanná teszi; csak nehezen bír repülni, a mire meglehetősen hosszú és puha tollazata is alkalmatlan. A montauban-galamb viselkedése jóval élénkebb a rómainál és gyakran mutatkozik a dobosgalambra emlékeztető erőszakos természet nálok is. Tenyésztésre igen alkalmasak ugyan, de nehéz a szükséges vérváltozást a tenyésztésben eszközölni, mert sajnos, nagyon kevesen foglalkoznak a montauban-galambok tenyésztésével.

A fej hosszas és a csőrük, mely a világos színűeknél vöröses-fehér, a sötétkéknél pedig sötétbarnás, meglehetősen hosszú; a szemek karikákkal vannak köryezve. A nyak rövid és vaskos. Mint már említettük, a montauban-galamb nagyon széles, a mi vállban tűnik fel legjobban. A mell gömbölyű és a szárnyak, melyek elől a melltollazatba befekszenek, oly hosszúak, hogy a hosszú és széles farkon majdnem végigérnek.

A szárnyakat könnyedén hordják, de se nem csüngeszlik, sem a háton nem keresztelik. A lábak rövidek, úgyszintén a lábszárak is, mely utóbbiak sckszor tollal jól be vannak borítva. A lábakon nőtt tollakat a tenyésztők nem szeretik, mert a montauban-galambnak sima lábúnak kell lenni és azért a tollas lábúak a tenyésztésből okvetlenül kiküszöbölendők.

Bár a montauban-galambok a mindinkább ritkuló fajták közé számíthatók, azok tenyésztése mégis ajánlatos, annál is inkább, mert ennek a galambfajtának a száma kicsi és így kár volna egy oly galambfajtát elveszíteni, a mely nagy szaporodási képessége folytán tenyésztésre igen alkalmas. (bl.)

Burgonya mint baromfitakarmány. Általános szokás főtt burgonyát a baromfinak takarmányul adni és a mennyiben még más eledelt vegyítünk hozzá, az nem is megveteendő takarmányozás. A baromfiak szeretik a

burgonyát, de egymagában az csak csekély értékű takarmánynak tekinthető, különösen azért, mert a burgonya nagyon csekély mennyiségű fehérnyét tartalmaz; már pedig ez utóbbi az alapja a helyes takarmányozásnak, sőt a tojóképességére is befolyással van.

A tyúkoknak a táplálékban körülbelül 15—20 gramm fehérjére van szükségük, mit az eledellel kell, hogy magukba szedjenek.

Egy kilogramm burgonya azonban nem tartalmaz többet 20 grammnál. Ha most meggondoljuk, hogy csakis burgonya etetésnél egy tyúkra rendszeresen 1/4 kg-ot számíthatunk, úgy látjuk, hogy csak 1/4 részét kapják annak a tápláló szernak, a melyre főleg szükségük van.

Azonkívül kizárólagos burgonya etetésnél bélhurut és más bajok is mutatkoznak, azonkívül megfelelő táplálkozás hiánya miatt a baromfiak a súlyukat is elvesztik.

A ki tehát burgonyát etet, okvetlenül keverjen hozzá oly takarmányt is, a mi fehérnyét tartalmaz.

Ilyen takarmányok: a tej, húshulladék, húskivonat, korpa stb.

Ezek mind alkalmasak arra, hogy burgonyával vegyítessenek, azt táplálóbbá tegyék s így nemcsak, hogy a baromfiak szivesebben egyék, de hogy táplálószerűk a megfelelő alkatrészeket is tartalmazzák. (bl)

Különfélék.

A földmivvelésügyi minisztérium kiadványai. Lapunk egyik régebbi számában említést tettünk arról, hogy az Országos Erdészeti Egyesületet megkerestük, tenne előterjesztést a földmivvelésügyi miniszter úrhoz az iránt, hogy jövőben, a kiadásában megjelenő népszerű könyveket lapunk előfizetői részére díjtalanul engedélyezze. A földmivvelésügyi miniszter úr most arról értesítette az Országos Erdészeti Egyesületet, hogy ezt a kérelmet sajnálatára nincs módjában teljesíteni, mert a kiadmányok előállítására tetemes költségbe kerül.

Habár mi is sajnáljuk, hogy a miniszter úr kérelmünket nem teljesíthette, megnyugtatók egyúttal olvasóinkat, hogy a minisztérium kiadványai rendkívül olcsóak, úgy hogy azok közül a szükségesek beszerzése nem okoz jelentékenyebb költséget.

Nyugdíjbiztosítás. Lakatos Béla szepesvármegyei állami erdővéd, az Országos Gazdasági Munkás és Cselekedésgyártó pénztárnál a rendes tagok első csoportjában nyugdíjra és balesetre biztosított.

Eleven vad szállítása. Az általános drágaság a vadászattal foglalkozókat is igen közelről érinti. Pár év óta tapasztalható, hogy a vadászterületekért kért bérösszegek az előbbi bér többszörösét is meghaladják. Hogy tehát ezen tetemes kiadások legalább részben visszatérüljenek, a vadászterületek tulajdonosai, mint-hogy az utóbbi években mind nagyobbá vált az élő

vad iránti kereslet és az értékesítésnek ez a módja sokkal előnyösebbnek bizonyult, a vadmennyiség bizonyos hányadát — az okszerű vadtenyésztés kivételmainak figyelembevételével — élő állapotban kezdtek értékesíteni. Az élővad szállítások körül azonban itt-ott visszaélések történtek, miért is a m. kir. földmivvelésügyi miniszter úr az élővad szállítást rendeleti úton szabályozta. A vadászati idény beálltával szükségesnek tartjuk lapunk tisztelt olvasóit arra felhívni, hogy a mennyiben eleven vad szállítása iránt kérvényt nyújtanak be a földmivvelésügyi miniszter úrhoz, a gyorsabb elintézés céljából helyesen teszik, ha az eleven hasznos vadnak s a hasznos szárnyasvad tojásainak forgalomba hozatalát és szállítását szabályozó 36219/1910. VII. A/2. számú földmivvelésügyi miniszteri rendeletnek megfelelőleg, ez iránti kérvényüket az illetékes vármegye alispánja útján terjesztik fel.

Ájáljuk egyúttal azt is, hogy a benyújtandó kérvényben az illető vadászterület nagyságát kat. holdakban is tüntessék fel, mert ez által biztosítják a kérvény gyorsabb elintézését.

Földünk víztömege. Manapság szeretnek mindent számokba foglalni és a statisztika szabályai szerint rendezni. Így egy földrajzi tudós kiszámította, hogy hány köbméter víz van a mi Földünkön. Kerek számokban tudósunk szerint:

Világtenger	Közepes mélysége méterekben	Terület négyzet kilométerben	Köbtartalom köbméterben
Csendes-óceán	4083	161.137,000	685.000,000
Atlanti-óceán	3763	79.776,000	300.000,000
Indiai-óceán	3650	72.536,000	265.000,000
Északi-sark-tenger . .	818	12.563,000	10.000,000
Déli-sark-tenger . . .	1500	15.630,000	23.000,000
Összes beltengerek egyúttvéve	1060	30.748,000	32.500,000

Így hát a Föld valamennyi tengerének felszíne egyúttvéve 3679 millió négyszögkilométer és köbtartalma 1286 millió köbméter. Ez a vízmennyiség akkora, hogy ha a tengerből kiemelkedő összes szárazföldeket és magaslatokat a tengerbe hordanánk, úgy ezek a tenger mélységének csak egy huszadrészét töltenék ki.

Vakondok és giliszta. A vakondok, mint tudjuk, nem merül téli álomba, hanem a hideg évszak alatt is földi gilisztát, pajódot és egyéb rovarlárvát keresve, turkál a talajban és a mint a megélhetéséhez szükséges rovarok télre a talaj mélyebb részébe húzódnak, ő maga is mélyebbre ássa járatait.

Brehm «Az állatok világa» című művében azt mondja, hogy a vakondok egyes esetekben tartalék-táplálékot rak össze fészkeben és pedig nagy rakás földi-gilisztát, a melyeket előzetesen megcsónkít, vagy megsebesít, de sohasem úgy, hogy azok elpusztuljanak. Szigorúbb teleken állítólag jobban megtölti éléstárát mint enyhébbeken.

Ez állítás helyességét a tapasztalat megerősítette, a mennyiben több vakondok fészkeből kiasott giliszták

valamennyiének (némelyik fészekben 300 darabnál is több volt) hiányzott a feje vége, mert a vakondok az első néhány szelvényüket leharapta. Az ilyen giliszták mind éltek ugyan s az okozott seb felett új bőr is képződött, de tovább menni nem tudtak. A vakondok tehát nem ok nélkül harapta le a gilisztáknak épen a fejét.

A földi giliszta ugyanis kétféleképen halad a földben, vagy úgy, hogy a föld apró rögöcskéit oldalra nyomja, vagy pedig elnyeli azokat s mintegy keresztül eszi magát a földön. Mind a kétféle haladásában szüksége van a feje végére. Az első esetben a földrészecskéket úgy szoritja félre a földi-giliszta, hogy testének első részét hosszúra kinyújtja, mi által az nagyon elvékonyodik s így bedugja azt valamely kis üregbe, vagy hézagba. Ezután a hátsó részét előre tolja, a mitől a kezdetben vékony első része megvastagodik és a földrészecskéket oldalra szoritja. Ilyenkor tehát a giliszta feje úgy szerepel mint az ék és egyúttal mint tapogató, a mivel a földben levő apró üregeket felkutatja. A hol azonban a talaj igen szívós, finoman iszapolt, a hol tehát a földi giliszta nem talál olyan apró nyílást, a melybe hegyes feje végét beleékelhetné, ott egyszerűen a száján fölveszi az útjába eső földrészecskéket s előrehaladva áthúzza a belén a földet s ily módon készíti el a legszívósabb talajban is járatait.

Mindezekből kitűnik, hogy a földi gilisztának, ha a vakondok kamrájából ki akarna szabadulni, okvetlenül szüksége volna teste első részére, vagyis a fejére s hogy a vakondok épen ezért harapja le a giliszta fejét. Télen a giliszta első része nem egészítődik ki s így a feje sem képződik újra, úgy hogy e miatt nem tudnak a vakondok éléstárából megszökni. Mivel a giliszta télen nem mozog s így anyagforgalma rendkívül csekély, nincsen táplálékra szüksége, tehát táplálék nélkül is életben marad s a vakondoknak mindig kitűnő, friss táplálékot szolgáltat.

Időjelzés. A «Meteor» november második felére a következő időjelzést teszi közzé:

November hó második felének változási napjai 15, 17, 20, 28, 29, 30-ra esnek; a 15-iki hideg, a 17-iki csapadékos jellegű, melyen már hó is lehet. A hideg jelleg a bolygók részéről kevés változással a hó végéig kitartónak ígérkezik, ha napkitűzések nem zavarják ezeket a befolyásokat. Napfolt tömörülés esetén a hideg jelleg nyer támogatást.

Humor. Néhai III. Frigyes Vilmos porosz király időnkint nagyobb kirándulásokat tett Potsdam környékén s ilyen alkalmakkor az udvari szakács kocsin vitte utána az élelmet. De rendszeren keveset vitt s a kíséret egyik-másik tagjának olykor nem jutott egy falat sem. A főszakács az éhenmaradt embereket aztán pénzzel kárpótolta. Egyszer a király is megtudta ezt s a legközelebbi kiránduláson megkérdezte a kocsisztól:

- Ebédeltél?
- Nem, Felség.
- Miért nem?

— A szakács azt mondta, hogy minden enivaló elfogyott. De kárpótlásul adott négy garast.

A király nagyon megharagudott, elvette a négy garast a kocsisztól és maga elé hívatta a szakácsot. Mikor megérkezett a jól táplált ember, a király oda tartotta a szája elé a kocsis pénzét s rákiáltott:

— Edd meg!

A szakács rémülten nézett a királyra, de ez még mérgesebben ismételte:

— Edd meg!

— Nem ehetem, Felség! — nyögte a szakács.

— Hát a kocsis meg tudja enni? Hát a kocsisnak ilyen enivalót adsz te? Edd meg itt előttem!

Sok könyörgésébe került a szakácsnak, a míg rá tudta birni a királyt, hogy el ne nyelesse vele a négy garast. Ez időtől kezdve mindenki megkapta a maga porcióját a kirándulások alkalmával is.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdészeti altiszti létszámukban beálló változásokról a szerkesztőséget értesíteni sziveskedjenek.)

A m. kir. földmivelésügyi miniszter úr Kosztróber György m. kir. főerdőőrt a nagybányai főerdőhivatal kerületéből a lippai főerdőhivatal kerületébe-, Rác Pál m. kir. főerdőőrt pedig a lippai főerdőhivatal kerületéből a nagybányai főerdőhivatal kerületébe helyezte át.

Szerkesztői üzenetek.

Gyakran érkeznek felszólalások kiadóhivatalunkba a cím-szalagon átjavított laccím miatt. Ez úton közöljük, hogy ezen átjavításokat nem a posta, hanem kiadóhivatalunk eszközi a bejelentett címváltozás alapján, a nagyobb arányú címnyomatási költségek megtakarítása céljából. Kérjük tehát, hogy fölösleges reklamációkkal a t. előfizetők ne forduljanak hozzánk.

V. F. 1. Minden kincstári erdőhivatal kerületére nézve meg van állapítva az erdőőrök (II. osztályú altisztek) és a főerdőőrök (I. osztályú altisztek) száma. Az erdőőrök javadalmazása, az 1904. évi I. t.-cz. alapján járó személyi pótlékkal együtt, évi 700, 800, 900 és 1000 kor., a főerdőőröké pedig évi 1000, 1100, 1200 és 1300 korona. Az erdőőr csak abban az esetben nevezhető ki főerdőőrré, ha abban a kerületben, a melyben szolgál, van üresedésben levő főerdőőri állás; ha azonban főerdőőri állás nincs üresedésben, akkor az erdőőr öt évenként 100—100 kofírja, nával léphet csak elő, addig, a míg eléri az évi 1000 kor. erdőfizetést s ebben a fizetésben marad (mint erdőőr) addig, a s a egy megüresedő főerdőőri állásra kinevezhető lesz. Viszo. re azonban az évi 700, 800 vagy 900 kor. fizetést élvező erdőőr is kinevezhető főerdőőrré, ha van főerdőőri állás üresedésben. Ha az évi 1000 kor. javadalmazást élvező erdőőr neveztetik ki főerdőőrré, úgy az ilyen fizetésben nem nyer semmit, hanem csak több tűzifa és földjárandóságot kap. Az ilyen főerdőőrnek a 100 korona személyi pótlékra (1100 K. fizetésre) való igénye akkor nyílik meg, a mikor főerdőőri minőségben már öt évet szolgált. Az a körülmény, hogy mint erdőőr is évi 1000 kor. javadalmazást élvezett, az 1100 kor. fizetés esedékességére befolyással nincs. Miután ön 1908. évi október hó 30-án neveztetett ki főerdőőrré, ennélfogva az évi 1100 kor. fizetésre való igénye csak 1913. évi november hó 1-én nyílik meg. Ha a személyi pótlékokra vonatkozó rendeletekről bővebben akar tájékozódni, úgy olvassa el lapunk 1908. évfolyamának 157. oldalán levő közleményünket. 2. Egyházi adót köteles fizetni, akár van a község-

ben ingatlana, akár nincs, mert az egyházi adót a ssemélyek után vetik ki.

K. A. 1. Ha hirdetését többször akarja lapunkban közzétetni, úgy a hirdetési díjat minden hirdetésért külön-külön meg kell fizetnie. Bizon a hirdetés többbe kerül, mint lapunk előfizetési díja, de hát ez az egész világon minden lapnál így van. Hogy a hirdetés mibe kerül, azt lapunk fején olvashatja. **2.** A hiányzó lapokat megküldtük.

T. B. S. Előfizetőinknek csakis az álláskeresőre vagy állás-kínálatra vonatkozó hirdetéseit közöljük díjmentesen, minden más hirdetésért a hirdetési díjat meg kell fizetni. Ha tehát hirdetéseit közzé akarja lapunkban tétetni, úgy azokat küldje be újból és nyilatkozzék egyúttal arra nézve is, hogy hajlandó-e a hirdetési díjakat (körülbelül 6—8 kor. lesz) megfizetni.

D. I. F. Ha 1911. évi június 1-én még szolgálatban lesz, úgy feltétlenül megkapja az évi 1100 kor. fizetést. Az a körülmény, hogy ön már előbb kitölti köteles 40 évi szolgálati idejét, a magasabb fizetés esedékességére semmi befolyással sincs.

H. M. Verse nem közölhető.

P. P. A földmivelésügyi miniszter úrnak 1910. év 47194. szám alatt kiadott rendeletével (l. Az Erdő III. évf. 177. lap) a mennyétre 1-00 a pelére pedig 0-50 korona lödfj van megállapítva. A mennyiben tehát e vadat *bérbe nem adott* kincstári vadászterületen lőtte, jogos igényt tarthat a lödfjak kifizetésére.

P. J. 1. Ha valamely kincstári vadászterület bérlője oly kincstári egyéneket alkalmaz vadőrökül, kik az erdőtörvény 38. §-ában körülírt esküt letették, úgy ezekért sem fegyver, sem vadászati adót fizetni nem köteles; mert nevezettek — mint ezt már számtalanszor megirtuk — kettő (2) drb adómentes szolgálati fegyvert tarthatnak s ezen kívül az erdőtörvény 40. §-a értelmében vadászatjegy-adómentesek.

2. Ha pedig a vadászat bérlője olyan vadőröket alkalmaz, kik az előbb említett esküt le nem tették, akkor ezek az 1883. évi XXIII. t.-cz. 6. §-ának b), illetve c) pontja értelmében a vadászati adó alól fel vannak ugyan mentve, de kötelesek az idézett törvény 8. §-ában említett fegyveradót megfizetni.

3. A kincstári vadászterületek bérlőinek a hajtóebekkel való vadászat rendszerint meg van tiltva.

4. Hogy az erdőőrök az ebadó alól fel vannak-e mentve, azt megtudhatja az illetékes körjegyzőségnél őrzött törvényhatósági ebttársi szabályrendeletből.

B. J. A mérgezésről írott cikke nem közölhető; sőt óva intjük, hogy az ön által követett közveszélyes eljárással hagyjon fel, mert az erdőn leölt lónak vagy birkának vérért fazékba fel-fogni, strychninnel vagy cziankálival összekeverni s eme keveréknek ott a helyszínen nyomban fel nem használt részét hazavinni és elraktározni míg arra szüksége lesz, annyi s oly nagy veszedelmeket rejthet magában, hogy a ragadozó vad mérgezésének ezt a módját senkinek sem ajánlhatjuk.

G. J. Mulasztást követett el, hogy a mint észrevette a tehén betegségét nem fordult szakértőhöz, a ki a vizsgálat során megállapította volna azt, a mi soraiból nyilvánvalóan csóaik, hogy tehene tuberkulózisban szenved, mely törvényes nem és 30 napon belül perelhető, perelhető azonban később is, szakértő, bizonyítványban kiadja, hogy a betegség már vételkor fennállott. A polgári törvénykönyv ugyanis azt mondja, hogy az eladó felel mindazon hibákért, melyek az állatban benne voltak az eladáskor, de a helyét laikus fel nem ismerhetett.

Leírása után tehene tuberkulózisban szenved és pedig már oly nagy fokban, hogy szerintem ezt nem volna nehéz még most is igazoltni, hogy a vételkor már jelen volt. Forduljon tehát azonnal állatorvoshoz, vizsgáltsa meg és szólítsa fel az illetőt, hogy tehenét azonnal vegye vissza. A betegség — leírása szerint — már oly súlyos, hogy megeshetik, hogy az állat elhullik. Ha ez bekövetkeznék, azonnal boncoltassa fel állatorvossal és kérje ki a boncolási jegyzőkönyvet. Lehetőleg ne állítsa többi marháik közé, mert azok is megkaphatják, tejét se igen használja, legalább is ne nyersen, mert fertőzhetik magukat vele. Tehenét gyógyítani nem lehet semmivel, csak jó karban tartani, felhizlalni és mint vágó állatot eladni, avagy eladáskor tanuk

előtt a vevőnek megmondani, hogy az állat nem kifogástalan és per esetén nem szavatol érte. Így megmenekedhetik nagyobb veszteségtől.

H. A. Önt a birtokos bizonyára azért fogadta fel próbaszolgálatra, hogy abban az esetben, ha nem felel meg, a szolgálatból elbocsájthassa. Miután Ön a birtokosnak nem felelt meg, ennél fogva az egy évi próbaidő letelte előtt is bármikor elbocsájthatja.

Marosmenti. A ki magán úton készült az erdőőri szakvizsgára, az hiteles okmánynyal tartozik igazolni azt, hogy legalább három évig szakadatlanul erdészeti gyakorlati szolgálatban állott. Ha ezt igazolni nem tudja, akkor ha még úgy elkészült sem engedik vizsgára.

B. J. Előfizetése az év végéig rendezve van.

Hubertus. Mint lapunk előfizetőjének, álláskeresőre vonatkozó hirdetését díjtalanul közöljük. Kérdéseire lapunk legközelebbi számában válaszolunk.

U. S. Álláskeresőre vonatkozó hirdetését, mint lapunk előfizetőjének, díjmentesen közöljük. *Dr. Kukuljevič József.*

Előfizetési díjak nyugtázása.

Az 1910. évi október hóban a következő előfizetési díjak folytak be az Országos Erdészeti Egyesület pénztárába:

Dostal Ede hd. 24.—, Jausz Sándor hd. 14-60, Szászsebesi erdőhiv. hd. 16-10, Vöröskői erdőgond hd. 20-15, Kovács János hd. 5.—, Tótsóvári erdőhiv. hd. 18-63, Nagy Gábor 1-20, Bóna András hd. 5.—, Földmiv. min. hd. 98-05, Pozsonyi adóhiv. hd. 29-75, Siskovits József hd. 1-80, Kőrmöczbánya város hd. 19-55, Mozsói urad. hd. 25-15, Ptacek Rezső hd. 2.—.

1 koronát fizettek: Babos István, Nagy Károly, Keeskés László, Lahner Frigyes, Lucskai Bálint, Széles Gábor, ifj. Vancsa Mihály, Laszka Jenő, Rédl Ede, Zeljenka Samu, Hornák József, Warinszky Miksa, Bugyi István, Skalla Ferencz, Németh István, Prokop András, id. Tóth B. Sándor.

2 koronát fizettek: Gere Antal, Groszmann Ferencz, Horváth Lajos, Mihály Károly, Bihari Ernő, Kovács Péter, Popeszkó János, Droppa József, Ketrineszku Miklós, Huszti Lajos, Borbély Kanut, Miklay János, Naszlady Sándor, Bándy Sándor, Nagy Lajos, Wanson Károly, Csiba Béla, Bagyinszky Pál, Matkovic Vilmos, Rábel Iván, Papp János, Farkas Gábor, Vajka János.

4 koronát fizettek: Kacsanovszky J. A., Schreiber Lajos, Gósa Dénes, Klespitz János, Német József, Schmidt István, Berta István, Farsanak Pál.

ALLÁSKERESLET ÉS KINÁLAT

25 éves, nős, szakvizsgázott erdőőr, bármikori belépésre állást keres. Czime: Juhász István, Silingyia. (Arad megye.)

Szakiskolát végzett, szakvizsgázott erdőőr, a ki a vadtenyésztést is érti, állást keres. Czime a szerkesztőségnél megtudható. (30.)

Állást keres 33 éves, nős, volt csendőrszervező, szakvizsgázott erdőőr, ki az erdészet és vadászat terén teljes jártassággal bír, beszél és ír magyarul és tótul; állását bármikor elfoglalhatja. Czime: Ujvári Sándor erdőőr, Győrszentiván 6. Tóth Jánosnál. (31.)

29 éves, kisesaládu, szakvizsgázott erdőőr, ki középiskolát is végzett, kitünő bizonyítványokkal rendelkezik, kisebb erdőbirtok önálló kezelését elvállalja; korrekt vadász, ki kizárólag hivatásának él. Állását márczius—áprilisban elfoglalná. Czime a szerkesztőségnél megtudható. (32.)

HIRDETÉSEK

39 éves, erőteljes, nős, r. kath. vallású, szakiskolát végzett erdőaltiszt, a ki eddig 16 éven át kisebb erdőbirtokot és egy mészkőbányát önállóan kezelt, irodai munkálatokban jártas, beszél, ír magyarul, tótul és szóban németül, hasonló, vagy megfelelő erdőaltisztii állást keres. Címe a szerkesztőségénél. (3-3.)

Erdőőr, ki 35 évesnél nem idősebb, a német nyelvet legalább szóban bírja, 1911 január hó 1-ére felvétetik. Javadalmazás: évi 600 korona, évi lakbér 60 kor., fa, legelő és lődíj.

Nagyméltóságu Gróf Erdődy Gyula úr
erdőhivatala. Vasvörösvár. (4.)

Pályázati hirdetmény

a beregvármegyei Munkács székhellyel rendszeresített hatósági erdőőri állásra.

Évi fizetés 850 kor., lakbér 240 kor. és tüzfafizetés 40 kor.

Kérvények legkésőbb f. é. nov. hó 30-ig nyújtandók be az alulírott hivatalnál.

(5.) **Beregszászi m. kir. állami erdőhivatal.**

Bulcsi uradalom 1911 december 1-ére keresett fiatal, nős, kiscsaládú, jó bizonyítványokkal és referenciákkal bíró vadászt, a ki ért a dämvadtenyészteshez és fázánneveléshez, jó lövő és beszél a magyar nyelvet. Fizetés megállapodás szerint. Ajánlatok bizonyítványmásolatokkal a bulcsi uradalom igazgatóságához, Bules, u. p. Birkis, Krassó-Szörény m. küldendők. (6. II. 1.)

90285. VII. A. 2. 1910. sz.

Árverési hirdetmény.

A nagybányai főerdőhivatalhoz tartozó s alant részletezett vadászterületeknek az 1910. évi december hó 1-től 1921. évi márczius hó 31. napjáig terjedő 10 ⁴/₁₂ egymásután következő évekre leendő bérbeadása érdekében folyó évi november 22-én délelőtt 10 órakor a nevezett főerdőhivatal tanácsstermében nyilvános szóbeli árverés fog tartatni.

Erdő-gondnokság	A vadász terület				Az árverés alkalmával lefizetendő bánatpénz nagysága korona
	törzskönyvi száma	kiterjedése k. h.	vadállománya	évi hasznóbére mint kikiáltási ár korona	
Kapnikbánya	VII	6652-7	Fővad*, öz, vaddisznó, medve, császármadár, farkas	600	60
Horgospatak	VIII	13847-4	Öz, vaddisznó, császármadár, farkas, medve	400	40

* A fővad csak váltóvadnak tekinthető.

Az árverésen résztvehet minden önrendelkezési joggal bíró magyar honpolgár, külföldiek és az állami tisztviselők azonban ki vannak zárva.

Bővebb felvilágosítás a m. kir. földművelésügyi miniszterium VII. A. 2. (vadászati) osztályában s a nagybányai m. kir. főerdőhivatalnál kapható.

Budapest, 1910. évi október hó 20-án.

(8.) **M. kir. földművelésügyi miniszter.**

Szakvizsgázott főerdőőr, kinek a mesterséges fázánnevelésben, volérfelállításban, szóval az erdő- és vadkezelésben kellő jártassága van, birtokeladás végett újra állást keres. Czim: Garai Vendel, főerdőőr, Jandos pusztá, u. p. Murakeresztúr. (7. III. 1.)

Pályázati hirdetmény.

Besztercebányai székeskáptalan alsóalmási erdejénél egy nyugdíjképes erdőőri állásra pályázat nyitattik.

Javadalmazása: 1. 600 kor. évi fizetés; 2. természetbeni lakás kerttel; 3. 4800 négyszögöl erdei kaszáló, 2400 négyszögöl szántóföld 8 szekér kihordott trágyával és 20 kor. megmunkálási díjjal; 4. 10 ürméter kemény hasábtüzifa házhoz szállítva; 5. eladott faanyag után 1/2 %.

Pályázhatnak oly magyar honpolgárok, kik a magyar és tót nyelvet szóban, a magyart írásban tökéletesen bírják, továbbá 35 évnél nem idősebbek és egyttal az 1879. évi XXXI. t. cz. 37.§-ában előirt kellekekkel bírnak.

Kinevezendő egy évi próbaszolgálat után — a menyiben megfelel — az egy év betudásával véglegesen lesz alkalmazva és állását 1911 év január elején köteles elfoglalni.

A méltóságos és főtisztelendő Székeskáptalanhoz intézett, sajátkezüleg írt és bizonyítványmásolatokkal — melyek vissza nem küldetnek — felszerelt kérvények 1910 évi november hó 25-ig alulírotthoz nyújtandók be.

Hontbesenyődön 1910 évi október hó 31-én.

U. p. Bát.

(9.) **Bresztyenszky Alajos**
kápt. urad. ellenőr.

Szakvizsgázott I. osztályú erdővéd, ki a magyar, német és tót nyelvet úgy írásban mint szóban bírja, jó írása van, ki az erdészeti könyvelésben és az erdészeti terén kellő gyakorlattal bír s a ki jó vadász s a kártékony vadak irtásában ügyes, azonnali belépésre kerestetik.

Fizetése: havi 100 kor., szabad lakás és fűtés, két tehénnek legelő és osztalék.

Ajánlatok küldendők: Birtokkezelőség Bodokapusztá, u. p. Meczenzéf, Abauj-Torna megye. (10. III. 1.)

A ki hárs- és nyárfáját kedvező árban értékesíteni akarja, az küldjön ajánlatot a «Vesuvius» magyar gyufagyári r. t.-hoz Győrött.

A Vas, Zala, Somogy, Varasd, Veröcze, Belovár és Körös megyékből beérkező ajánlatok előnyben részesülnek. (11. III. 1.)

1910 3293. sz.

Pályázati hirdetés.

A lipitújvári m. kir. főerdőhivatal a kerületében megüresedett egy I. oszt. erdészeti altiszti (főerdőőri), egy I. oszt. erdőlegényi, kettő II. oszt. erdőlegényi, kettő II. oszt. segéderdőőri, előléptetés esetén ezeken kívül még egy II. oszt. erdészeti altiszti (erdőőri), egy I. oszt. erdőlegényi, kettő II. oszt. erdőlegényi (esetleg segéderdőőri) állásra az állományszerű illetményekkel pályázatot hirdet.

Az I. oszt. altiszti állással 800 kor. évi fizetés és 200 kor. személyi pótlék, a II. oszt. altiszti állással 600 kor. évi fizetés és 100 kor. személyi pótlék, az erdőlegényi állással 700 illetőleg 600 kor. évi szegőd-ménydíj, a segéderdőőri állással 600 kor. évi szegőd-ménydíj, minden egyes állással természetbeni lakás, avagy ennek hiányában törvényszerű lakbér és egyéb rendszeresített mellékilletmények (fa, ruhaátalány) vannak összekötve.

Az altiszti állásokra folyamodók az 1879. évi XXXI. t. cz. 37. §-ában követelt szakképzettségüket, az állami erdészeti szolgálatba ujonnan belépni kívánók ezen felül még ép és erős testalkatukat, különösen jó látó-, beszéző- és hallóképességüket kinstári erdészeti orvos, megyei főorvos, vagy honvédtörzsorvos által kiállított bizonyítványokkal, életkorukat anyakönyvi kivonattal, illetőségüket községi bizonyítvánnyal, eddigi alkalmaztatásukat, nyelvismereteiket és katonai (honvéd) kötelezettségüket megfelelő bizonyítványokkal igazolni tartoznak.

Az ilyen módon felszerelt és sajátkezűleg írt kérvényeket a lipitújvári m. kir. főerdőhivatalhoz folyó 1910. évi december hó 10-ig és pedig az állami szolgálatban állók felettes hatóságuk, magánosok pedig az illetékes közigazgatási hatóság útján nyújtják be.

Liptó-Ujvárott, 1910. évi november hó 4-én.

(12.) *M. kir. főerdőhivatal.*

7460—1910. számhoz.

Fenyőfa apróanyag eladás.

A máramarosszigeti m. kir. erdőgazgatóság kerületéhez tartozó feketetiszai erdőgondnokság Hlodovecz nevű és az azzal szomszédos erdei rakhelyeken felmáglyázott mintegy

417 drb.	8 m h	I. o.	evezőrud.
856 "	8 "	II. o.	evezőrud.
137 "	7 "	I. o.	evezőrud.
1615 "	7 "	II. o.	evezőrud.
6061 "	6 "	I. o.	csáklyarúd.
8497 "	6 "	II. o.	csáklyarúd.
884 "	5 "	I. o.	csáklyarúd.
11559 "	5 "	II. o.	csáklyarúd.
9549 "	4 "	komlórúd.	
8504 "	3 "	komlórúd.	
109 "			fenyőheveder.

eladása iránt ez évi december hó 5-én d. e. 10 órakor az erdőgazgatóság hivatalos helyiségében zárt írásbeli tárgyalásával kapcsolatos nyilvános szóbeli árverés fog tartatni.

Kikiáltási ár:

a	7—8 m. h.	I. o.	evezőrudra	drb.	1 kor.	99 fill.
a	7—8 "	II. o.	"	"	1 kor.	63 fill.
az	5—6 "	I. o.	csáklyarúdra	"		69 fill.
az	5—6 "	II. o.	"	"		51 fill.
a	3—4 "	komlórúdra				11 fill.
a	fenyőhevederre				1 kor.	37 fill.

az ajánlat egész és tized százalékban teendő.

Bánatpénz gyanánt készpénzben vagy állampapírokban 2000 kor. teendő le, illetve csatolandó az írásbeli ajánlathoz.

Az árverési és szerződési feltételek a máramarosszigeti m. kir. erdőgazgatóságnál és a feketetiszai m. kir. erdőgondnokságnál (székhelye Kőrösmező) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

(15.) *M. kir. erdőgazgatóság.*

4055/1910. sz.

Pályázati hirdetés.

Pásztó községben megüresedett községi erdőőri állásra pályázatot hirdetünk.

Javadalma: évi 480 kor. fizetés, két öl tűzifa, szabad lakás, három hold szántóföld haszonélvezete, tehén, sertés, baromfi legeltetés, téli takarmánygyűjtés.

Pályázati kérvények szakvizsga- és működési bizonyítványokkal felszerelve a községi elöljáróságnál 1910. nov. 19-ig nyújtandók be.

Végleges alkalmazás egy évi próbaszolgálat után történik.

Pásztó, 1910. november 3-án.

(13.) *Községi elöljáróság.*

Eladó 1 drb. háromesövű fegyver 16—16 golyós 8 mm. 160 kor., 1 drb. dupla golyós fegyver 11 mm. 120 kor., 1 drb. Lankaszterfegyver 12 sz. Pieperesövek 36 kor., 1 drb. Busch-féle prismás láteső 80 kor. és 1 drb. Uhu 40 koronáért, mind három fegyver kitünően lő, teljes jó állapotban és elsőrendű munka.

Fölvilágosítást ad Szeifert Antal urad. erdész Sztolna u. p. Szász-Fenes Kolozs vm. (14.)

Kittinő minőségű

kocsányos és tölgymakkot,

kocsánytalan
kittinő csiraképességű

tülevelű, lomblevelű és gyümölesmagvakat,

több millió saját nevelésű tülevelű, lomblevelű csemetét, díszfát, sorfát, gyümölcs-vadonczot párosításhoz, csicsókát és vadgesztenyét vadetetésre szállít

FARAGÓ BÉLA es. és kir. Zalaegerszeg.
ndv. szállító

Árjegyzéket szívesen küldök. (1. IV. 4.)

Uri ruhák készítéséhez való

jó brünni posztót és Lódent

legjutányosabb gyári áron szállít

Etzler és Dostal, Brünn

Schwedengasse 5/z.

Számos magyar erdőhivatal egyenruhaszövet szállító.

A gyárból való közvetlen bevásárlás nagy előnnyel jár.

Dús mintagyűjtemény az őszi és téli évszakra megtekintésre bérmentve. — Magyar levelezés.

(2. VI. 4.)